

**OBSERVATOIRE DES PRIX DE
L'ELECTRICITE ET DU GAZ EN REGION DE
BRUXELLES-CAPITALE
OCTOBRE-NOVEMBRE-DECEMBRE 2016**

**OBSERVATORIUM VAN DE GAS- EN
ELEKTRICITEITSPRIJZEN IN HET
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
OKTOBER-NOVEMBER-DECEMBER 2016**

I. ACTUALITÉ

2. ELECTRICITE

2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE

- 2.1.1 Offres présentes sur le marché
- 2.1.2 Offre par défaut vs offre la plus avantageuse
- 2.1.3 Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs
- 2.1.4 Décomposition de la facture annuelle
- 2.1.5 Evolution de la facture d'un client médian
- 2.1.6 Evolution de la facture d'un client médian-partie énergie
- 2.1.7 Evolution de la facture d'un client moyen
- 2.1.8 Evolution de la facture d'un client moyen-partie énergie

2.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE

- 2.2.1 Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs
- 2.2.2 Décomposition de la facture annuelle
- 2.2.3 Evolution de la facture

2.3 ELECTRICITE VERTE

- 2.3.1 Prix moyen par CV/Transactions
- 2.3.2 Evolution des prix et du volume des CV

2.4 CLIENTELE SOCIALE

3. GAZ

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE

- 3.1.1 Offres présentes sur le marché
- 3.1.2 Offre par défaut vs offre la plus avantageuse
- 3.1.3 Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs
- 3.1.4 Décomposition de la facture annuelle
- 3.1.5 Evolution de la facture d'un client médian
- 3.1.6 Evolution de la facture d'un client médian-partie énergie

3.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE

- 3.2.1 Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs
- 3.2.2 Décomposition de la facture annuelle
- 3.2.3 Evolution de la facture

3.3 CLIENTELE SOCIALE

1. NIEUWS

2. ELEKTRICITEIT

2.1 HUISHOUDELIJKE KLANTEN

- 2.1.1 Aanbiedingen op de markt
- 2.1.2 Standaardofferte vs goedkoopste aanbieding
- 2.1.3 Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers
- 2.1.4 Samenstelling van de jaarlijkse factuur
- 2.1.5 Evolutie van de factuur van de mediane afnemer
- 2.1.6 Evolutie van de factuur van de mediane afnemer-deel energie
- 2.1.7 Evolutie van de factuur van de gemiddelde afnemer
- 2.1.8 Evolutie van de factuur van de gemiddelde afnemer-deel energie

2.2 PROFESSIONNELE KLANTEN

- 2.2.1 Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers
- 2.2.2 Samenstelling van de jaarlijkse factuur
- 2.2.3 Evolutie van de factuur

2.3 GROENESTROOM

- 2.3.1 Gemiddelde prijs/Transacties
- 2.3.2 Evolutie van de prijzen en het volume van groenestroomcertificaten

2.4 BESCHERMDE AFNEMERS

3. AARDGAS

3.1 HUISHOUDELIJKE KLANTEN

- 3.1.1 Aanbiedingen op de markt
- 3.1.2 Standaardofferte vs goedkoopste aanbieding
- 3.1.3 Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers
- 3.1.4 Samenstelling van de jaarlijkse factuur
- 3.1.5 Evolutie van de factuur van de mediane afnemer
- 3.1.6 Evolutie van de factuur van de mediane afnemer-deel energie

3.2 PROFESSIONNELE KLANTEN

- 3.2.1 Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers
- 3.2.2 Samenstelling van de jaarlijkse factuur
- 3.2.3 Evolutie van de factuur

3.3 BESCHERMDE AFNEMERS

ACTUALITE

NIEUWS

Le quatrième trimestre 2016 a été marqué par quelques changements du côté des offres commerciales ainsi qu'au niveau des prix de l'énergie.

Concernant les offres commerciales destinées à la clientèle résidentielle, EDF Luminus modifie son portefeuille de produits à partir du 1/10/2016 en lançant, tant pour le marché de l'électricité que pour celui du gaz, l'offre « #BeGreen », fixe et 100% vert (pour l'électricité), alors que les produits « Ecofix », « Smart Ecofix » et « Optifix » ne seront quant à eux plus proposés à partir de cette même date. Du côté de la clientèle professionnelle, l'offre a également été modifiée de la même manière que pour le résidentiel, avec en plus l'introduction du produit « Basic.pro », variable et 100% gris (pour l'électricité).

Ensuite, au niveau des prix des offres présentes sur le marché de l'électricité, la différence entre l'offre par défaut et l'offre la moins chère reste stable en électricité. En gaz en revanche, l'économie maximale est en hausse (9%) pour le gros consommateur, en baisse pour le consommateur médian (-24%) et reste stable pour le petit consommateur. Si l'on compare les économies potentielles en décembre 2016 par rapport à décembre 2015 en électricité, on constate une hausse pour toutes les catégories, allant de 25% pour le petit consommateur à 200% pour un gros consommateur.

En ce qui concerne le prix de l'énergie, nous observons une augmentation du prix de l'électricité au cours de ce dernier trimestre. Le client médian paiera pour la partie commodity un montant de 125€ sur sa facture de décembre 2016 contre 116€ en septembre (offre par défaut). Cette augmentation induit que le poste « énergie » de la facture dépasse le poste « distribution » qui était resté la composante dominante de la facture au long de cette année 2016.

Par ailleurs, pour la décomposition de la facture du gaz, la TVA est dorénavant isolée des autres composantes de la facture, à l'instar de ce qui est présenté en électricité.

Het vierde kwartaal werd gekenmerkt door enkele wijzigingen zowel op het vlak van het commerciële aanbod als op het vlak van de energieprijzen.

Wat de commerciële offertes voor huishoudelijk afnemers betreft, heeft Luminus zijn productportefeuille gewijzigd vanaf 1/10/2016 door de lancering, zowel voor de gas- als voor de elektriciteitsmarkt, van “BeGreen, een elektriciteitstarief voor 100% groene energie aan een vaste prijs, terwijl de producten “Ecofix», «Smart Ecofix » en « Optifix niet meer zullen worden aangeboden.

Ook het aanbod voor de professionele afnemers is op dezelfde wijze als voor de residentiële klanten veranderd, met bovendien de toevoeging van het product “Basic Pro”, variable en 100% grijze stroom. Voorts, wat de evolutie van de prijzen op elektriciteitsmarkt prijzen betreft ; blijft het verschil tussen de standaardofferte en de goedkoopste aanbieding stabiel. Voor de gasmarkt daarentegen is er een stijging van de maximale besparing van 9% voor de grote verbruikers, een daling van (-24%) voor de gemiddelde verbruiker, de prijs voor de kleine verbruikers blijft stabiel.

Bij een vergelijking van de potentiële besparingen van december 2016 en december 2015 stellen we een stijging vast voor alle categorieën, vanaf 25% voor de kleine verbruiker tot 200% voor de grote verbruiker.

Wat de energieprijzen betreft, stellen we in het laatste kwartaal een stijging van de elektriciteitsprijzen vast. De gemiddelde klant betaalde in december 2016 voor het gedeelte “commodity” van zijn factuur een bedrag van 125€ tegen 116€ in september (standaardofferte).

Deze stijging leidt ertoe dat de «energiekosten» op de factuur de «distributiekosten» overschrijden , een omkering van de tendens waargenomen tijdens het afgelopen jaar 2016.

Daarnaast, wat de onderverdeling van de gasfactuur betreft is de BTW voortaan gescheiden van de andere energiecomponenten net zoals voor elektriciteit.

ÉLECTRICITÉ

ELEKTRICITEIT

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE

2.1.1 OFFRES PRÉSENTES SUR LE MARCHÉ

Le tableau ci-après reprend le nombre d'offres présentes sur Brusim en décembre 2016 qui permettent au consommateur de faire des économies sur sa facture annuelle par rapport à l'offre du fournisseur par défaut (« degré de liberté ») aux clients passifs.

Attention, seules les offres soumises par les fournisseurs sur base volontaire sont reprises sur Brusim.

On entend par fournisseur par défaut, le fournisseur chargé d'alimenter depuis le 1er janvier 2007 les consommateurs bruxellois qui n'ont pas signé de contrat avec un fournisseur.

Pour ce dernier trimestre 2016, le « degré de liberté » est resté stable par rapport au 3ème trimestre 2016 pour toutes les tranches de consommation.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE

2.1.1 OFFRES PRÉSENTES SUR LE MARCHÉ

Le « degré de liberté » varie selon le segment de clientèle concerné. L'observatoire des prix de BRUGEL fait référence aux catégories de clients suivantes :

- Petit client : client dont la consommation annuelle est de 600 kWh (heure pleine).
- Client médian : client bruxellois dont la consommation annuelle est de 2.036 kWh (heure pleine).
- Ménage moyen : client dont la consommation annuelle est de 1.600 kWh (heure pleine) + 1.900 kWh (heure creuse)
- Gros consommateur : client dont la consommation annuelle est de 3.600 kWh (heure pleine) + 3.900 kWh (heure creuse).

	Petit consommateur	Consommateur médian	Consommateur moyen	Gros consommateur
Degré de liberté	17	14	13	14
% d'économies Max/an*	39%	16%	13%	11%
Economies Max/an	€ 57	€ 64	€ 77	€ 139

* Sur la facture totale
Source: Brusim

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1 HUISHOUDELIJKE KLANTEN

2.1.1 AANBIEDINGEN OP DE MARKT

De onderstaande tabel geeft het aantal aanbiedingen die op Brusim aanwezig waren in september 2016 en waarmee de verbruiker besparen kon op zijn jaarfactuur in vergelijking met de offerte van de standaardleverancier aan passieve klanten (“vrijheidsgraad”).

Er moet rekening worden met het feit dat, op Brusim, alleen offertes, die door de leveranciers op vrijwillige basis ingediend zijn, worden vermeld.

De standaardleverancier is de leverancier die sinds 1 januari 2007 verantwoordelijk is voor de levering aan consumenten die geen contract met een leverancier hebben ondertekend.

Tijdens het laatste kwartaal 2016, is “de vrijheidsgraad” vergeleken met het 3de trimester stabiel gebleven voor alle afnemerscategorieën.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1 HUISHOUDELIJKE KLANTEN

2.1.1 AANBIEDINGEN OP DE MARKT

Prijzen en ook de “vrijheidsgraad” verschilt per type van klanten. Het observatorium van prijzen van BRUGEL verwijst naar de volgende afnemerscategorieën worden als volgt omschreven:

- Kleine afnemer: afnemer met een jaarverbruik van 600 kWh (piekuren)
- Mediane afnemer: Brusselse afnemer met een jaarverbruik van 2.036 kWh (piekuren).
- Gemiddeld gezin: afnemer met een jaarverbruik van 1.600 kWh (piekuren) + 1.900 kWh (daluren)
- Grote verbruiker: afnemer met een jaarverbruik van 3.600 kWh (piekuren) + 3.900 kWh (daluren).

	Kleine verbruiker	Mediane verbruiker	Gemiddelde verbruiker	Grote verbruiker
Vrijheidsgraad	17	14	13	14
% max besparing/jaar*	39%	16%	13%	11%
max besparing/jaar	€ 57	€ 64	€ 77	€ 139

* Op de totale factuur

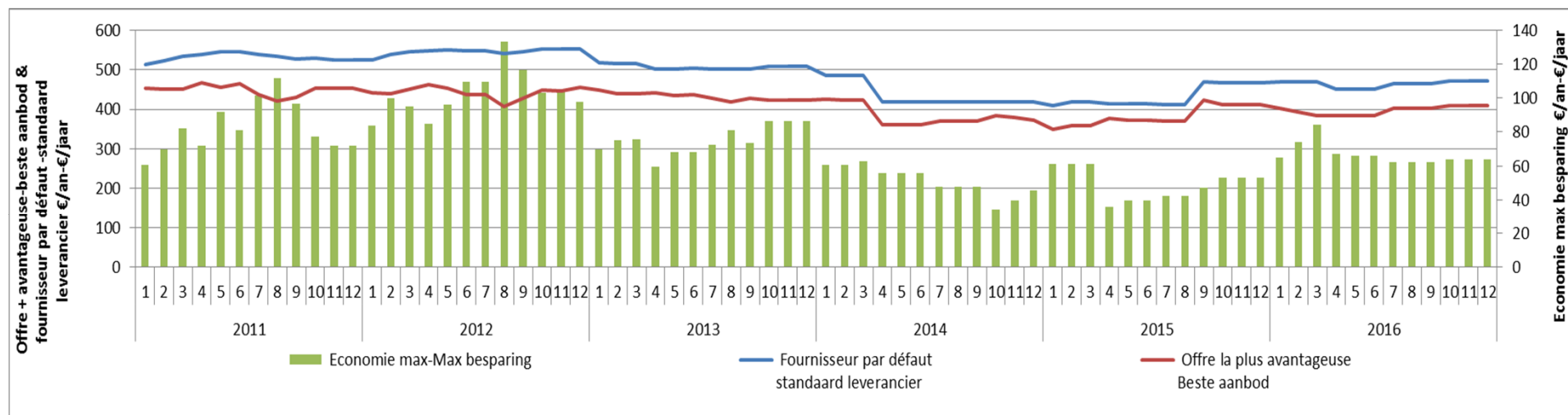
Bron : Brusim

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE - HUISHOUDELIJKE KLANTEN

2.1.2 OFFRE PAR DÉFAUT VS OFFRE LA PLUS AVANTAGEUSE 2.1.2 STANDAARDOFFERTE VS GOEDKOOPSTE AANBIEDING

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la facture annuelle d'une consommation de 2.036 kWh heures pleines pour un client médian passif (c'est-à-dire un client toujours alimenté par le fournisseur par défaut) et l'évolution de la facture annuelle pour l'offre la moins chère du marché. La différence entre ces deux offres est l'économie que peut réaliser un consommateur en signant un contrat et est représentée en vert.

Source-Bron : Brusim

De bovenstaande grafiek geeft de evolutie van de jaarfactuur voor een verbruik van 2.036 kWh piekuren voor een mediane passieve afnemer (met name een afnemer die nog steeds wordt bevoorrad door de standaardleverancier) en de evolutie van de jaarfactuur voor de goedkoopste aanbieding op de markt. Het verschil tussen deze twee aanbiedingen is de besparing die een verbruiker kan realiseren door een contract te ondertekenen en is weergegeven in het groen.

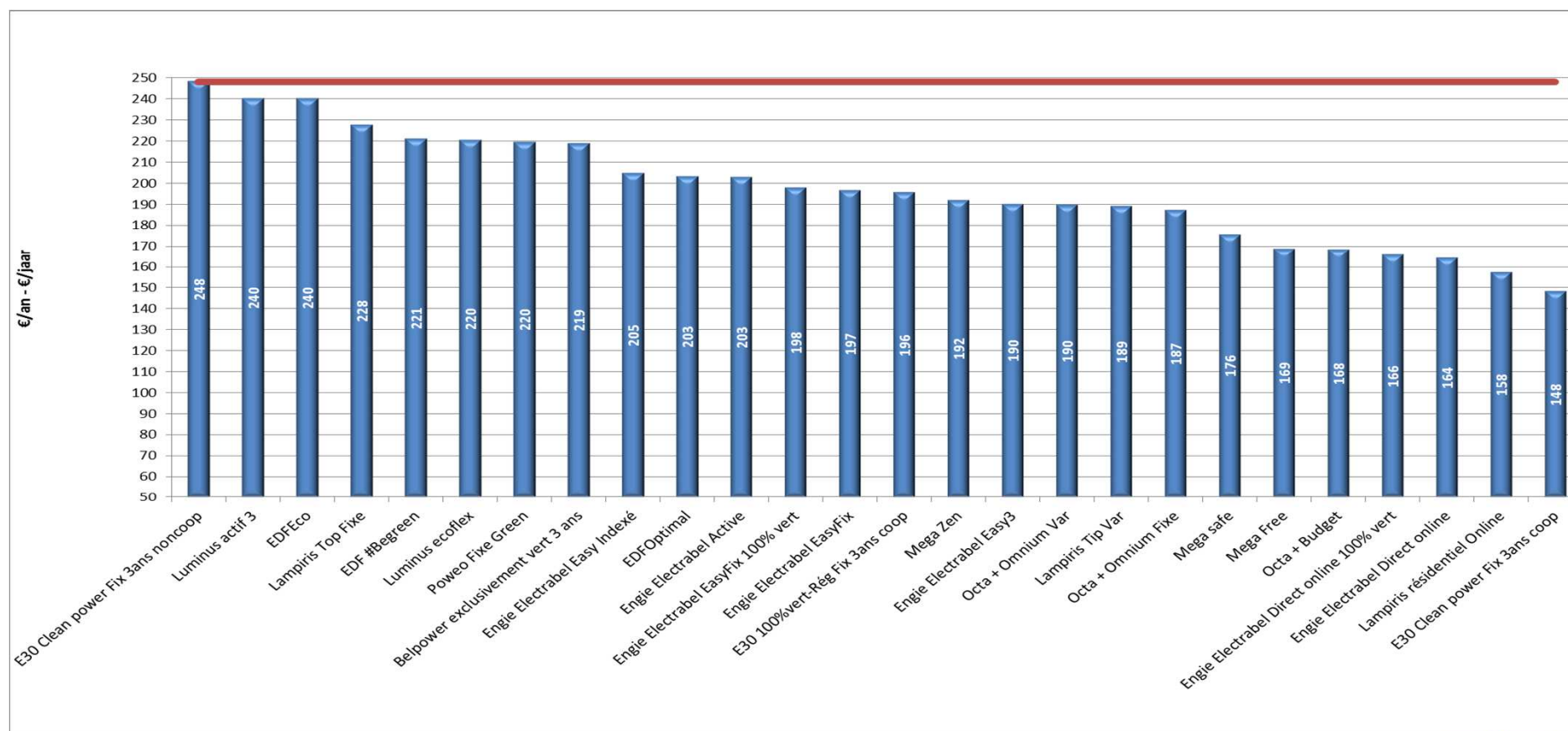
2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE - HUISHOUDELIJKE KLANTEN

2.1.3 APERÇU DES PRIX POUR PLUSIEURS CONSOMMATEURS

2.1.3 OVERZICHT VAN DE PRIJZEN VOOR VERSCHILLENDE VERBRUIKERS

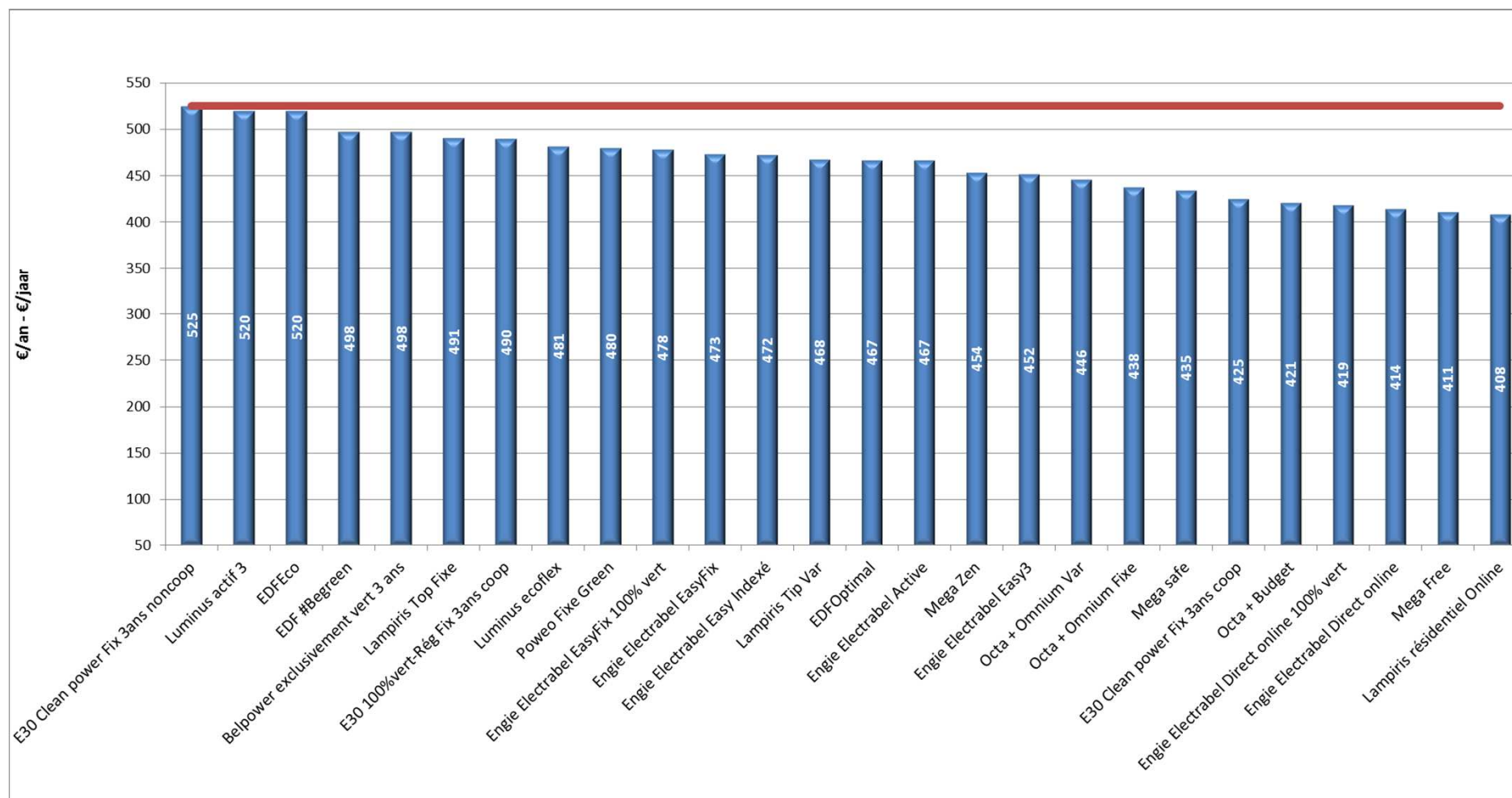
2.1.3.1 Petit consommateur : 600 kWh - Kleine verbruiker 600 kWh – 31/12/2016

Source-Bron : Brusim

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

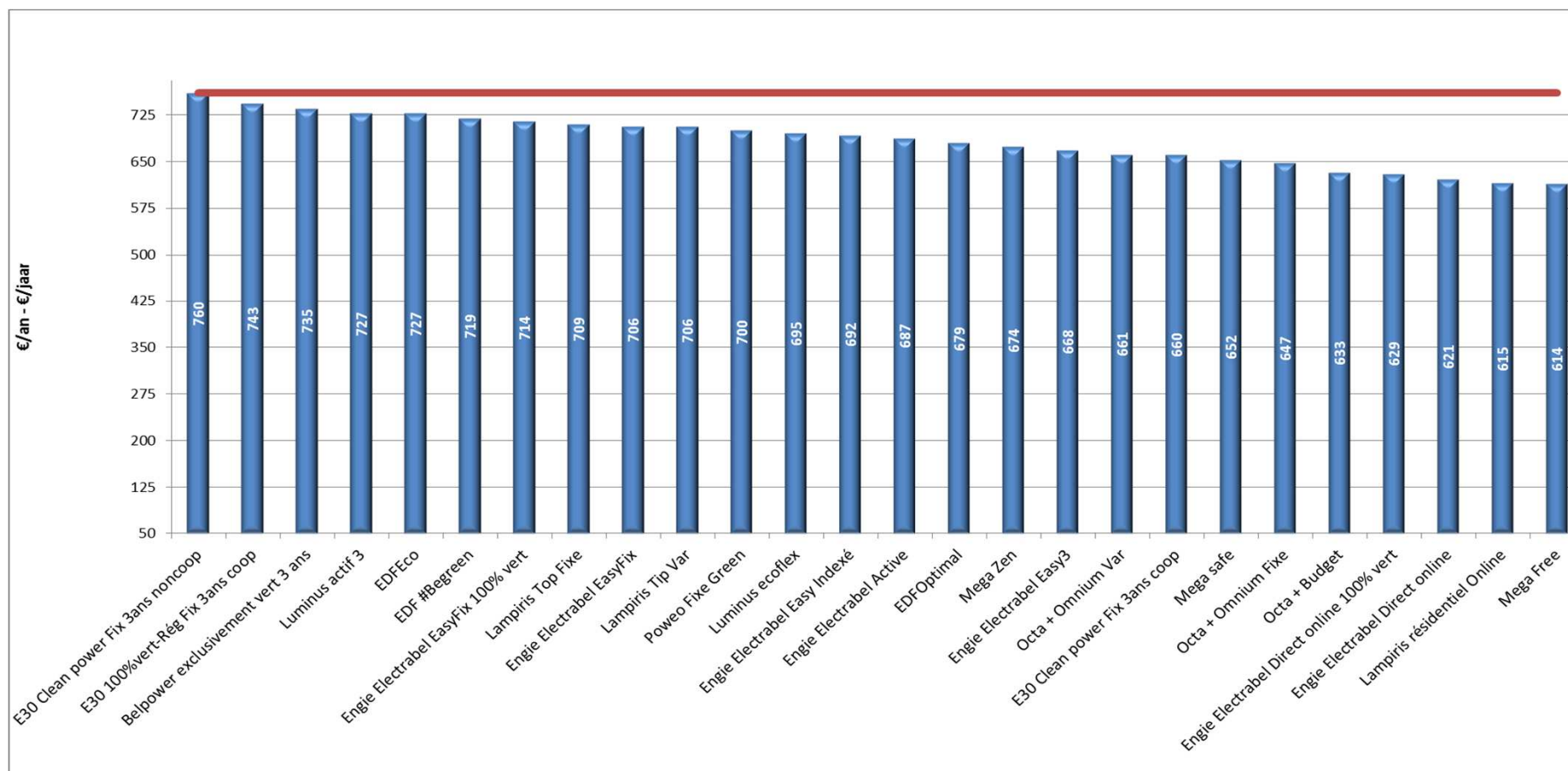
2.1.3.2 Consommateur médian 2.036 kWh – Mediane verbruiker 2.036 kWh – 31/12/2016

Source-Bron : Brusim

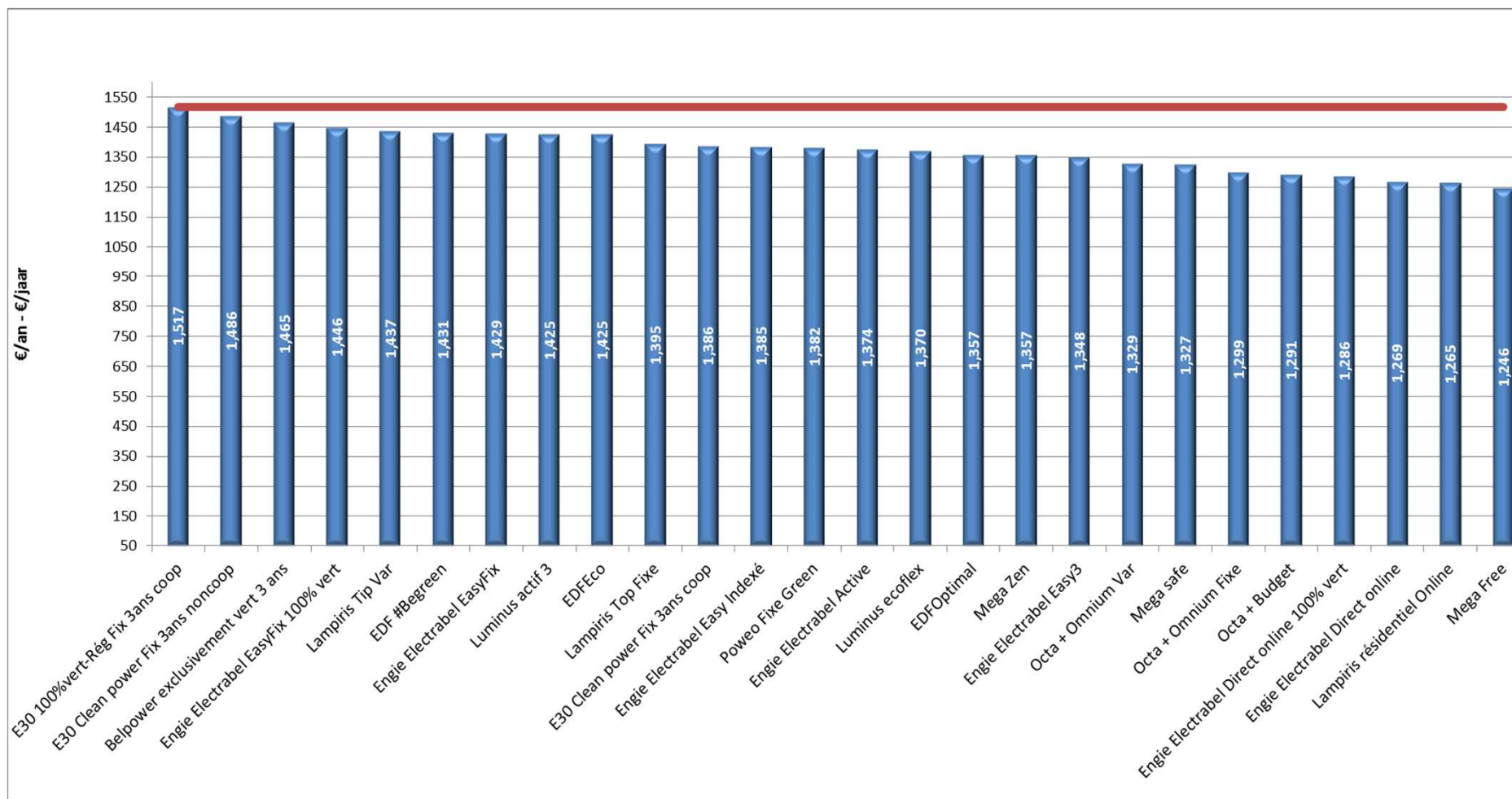
2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

- 2.1.3.3 Consommateur type DCI correspondant à un ménage moyen :**
3.500 kWh (1.600 kWh heure pleine + 1.900 kWh heure creuse) selon la définition d'Eurostat 31/12/2016
- 2.1.3.3 Verbruiker van het type DCI die overeenstemt met een gemiddeld gezin:**
3.500 kWh (1.600 kWh piekuren + 1.900 kWh daluren) volgens de definitie van Eurostat 31/12/2016

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1.3.4 Gros consommateur : 3.600 kWh heure pleine + 3.900 kWh heure creuse -31/12/2016
Grote verbruiker : 3.600 kWh piekuren + 3.900 kWh daluren -31/12/2016

Source-Bron : Brusim

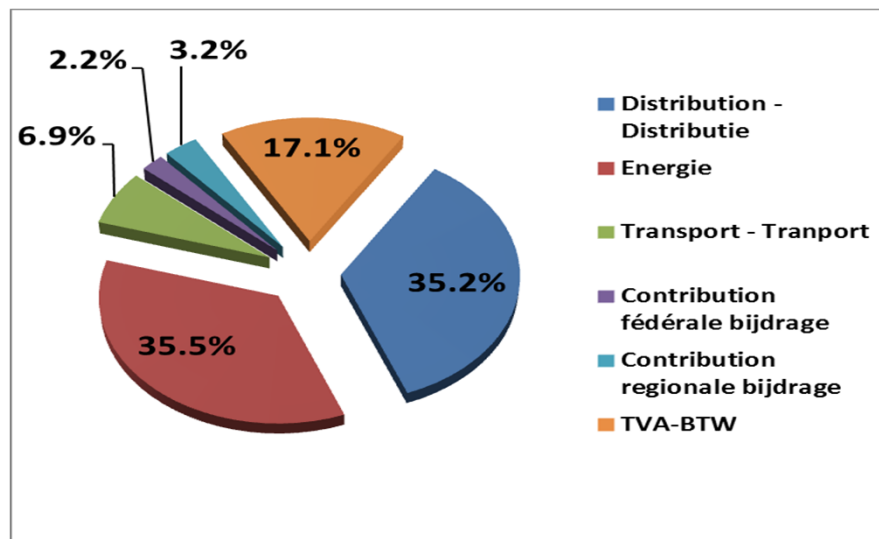
2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE - HUISHOUDELIJKE KLANTEN

2.1.4 DÉCOMPOSITION DE LA FACTUREE 2.1.4 SAMENSTELLING VAN DE JAARLIJKSE FACTUUR

Les deux premiers postes dominants de la facture sont l'énergie et la distribution, avec des montants respectifs de 203€ (TVAC) et 201€ (TVAC) sur une facture annuelle totale de 472€ (TVAC).

Décomposition de la facture annuelle d'électricité du client médian bruxellois (2.036 kWh) – Décembre 2016

Samenstelling van de jaarlijkse elektriciteitsfactuur van een Brusselse mediane verbruiker (2.036 kWh) – December 2016
Source-Bron : Brusim

De eerste twee hoofdposten van de factuur zijn de energie en de distributie, met respectieve bedragen van 203€ (IBTW) en 201€ (IBTW) op een totale jaarfactuur van 472€ (IBTW).

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1.5 EVOLUTION DE LA FACTURE DU CLIENT MEDIAN 2.1.5 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR VAN DE MEDIANE AFNEMER

2.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE - HUISHOUDELIJKE KLANTEN

Les montants repris dans le tableau ci-dessous correspondent au prix total payé par un consommateur médian pour 12 mois s'il signe son contrat au cours du mois concerné, tout autre paramètre restant constant.

	Octobre- Oktober	Novembre- November	Décembre- December
E30 100%vert-Rég Fix 3ans noncoop	689	703	700
Luminus actif 3	520	520	520
EDFEco	520	520	520
E30 Clean power Fix 3ans noncoop	514	528	525
Belpower exclusivement vert 3 ans	495	503	498
EDF #Begreen	482	494	498
Luminus ecoflex	481	481	481
Lampiris Top Fixe	480	498	491
E30 100%vert-Rég Fix 3ans coop	479	493	490
Engie Electrabel Easy Indexé	472	472	472
Poweo Fixe Green	470	490	480
Lampiris Tip Var	468	468	468
EDFOptimal	467	467	467
Engie Electrabel EasyFix 100% vert	459	473	478
Engie Electrabel EasyFix	455	468	473
Engie Electrabel Active	451	462	467
Mega Zen	450	458	454
Octa + Omnium Var	446	446	446
Engie Electrabel Easy3	436	446	452
Octa + Omnium Fixe	435	443	438
Mega safe	431	440	435
Octa + Budget	421	421	421
Engie Electrabel Direct online 100% ver	419	419	419
Engie Electrabel Direct online	414	414	414
E30 Clean power Fix 3ans coop	414	428	425
Mega Free	411	411	411
Lampiris résidentiel Online	408	408	408

Euro/an-jaar

Source-Bron : Brusim

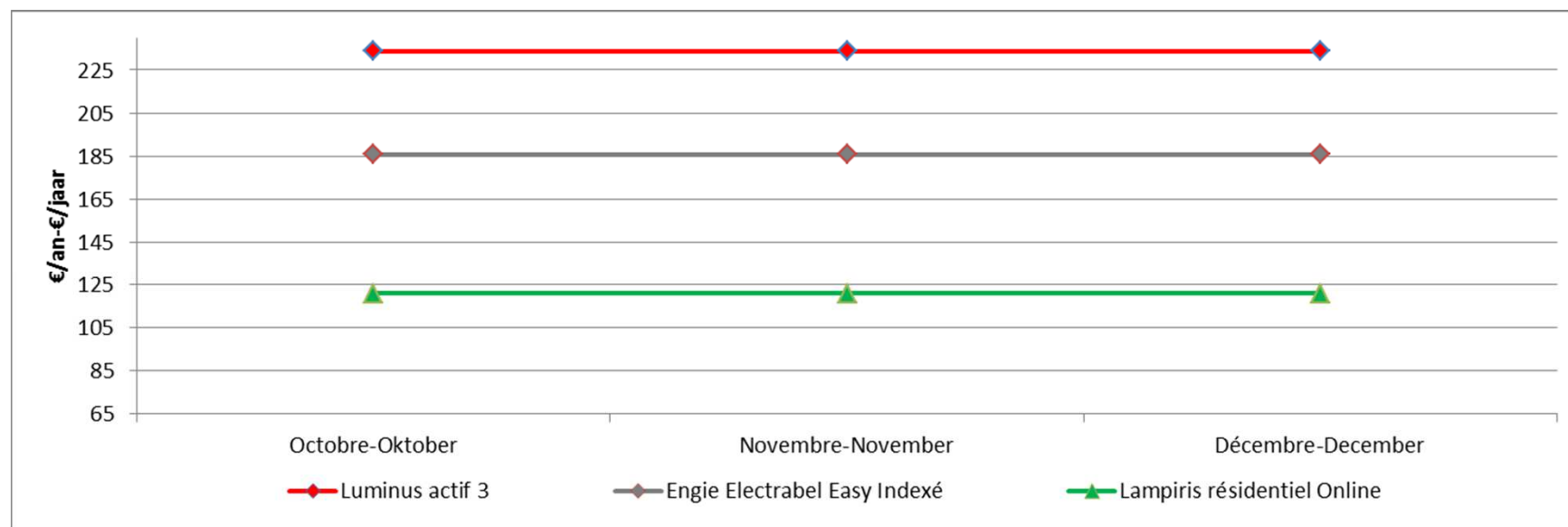
De bedragen in de onderstaande tabel stemmen overeen met de totale prijs die een mediane verbruiker betaalt voor 12 maanden als hij zijn contract ondertekent in de loop van de betrokken maand en elke parameter constant blijft.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1.6 EVOLUTION DE LA FACTURE DU CLIENT MEDIAN-PARTIE ENERGIE

2.1.6 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR VAN DE MEDIANE AFNEMER-DEEL ENERGIE

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la partie de « énergie », c'est-à-dire la partie énergie pour l'offre la plus onéreuse (rouge), le fournisseur par défaut (gris) et l'offre la plus avantageuse, en décembre 2016, pour un client médian consommant 2.036kWh/an.

Source-Bron : Brusim

De grafiek hierboven geeft de evolutie weer in december 2016 van het gedeelte « commodity », met name het gedeelte energie voor de duurste aanbieder (rood), de standaardleverancier (grijs) en de goedkoopste aanbieder voor een mediane afnemer die 2.036 kWh/jaar verbruikt.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1.7 EVOLUTION DE LA FACTURE DU CLIENT MOYEN

2.1.7 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR VAN DE GEMIDDELDE AFNEMER

Pour un client type DC, (1.600kWh Jour + 1.900 kWh nuit) la différence entre l'offre la plus et l'offre la moins onéreuse s'élevait en décembre 2016 à environ 339€.

	Octobre- Oktober	Novembre- November	Décembre- December
E30 100%vert-Rég Fix 3ans noncoop	934	958	953
Luminus actif 3	752	752	727
EDFEco	752	752	727
E30 Clean power Fix 3ans noncoop	742	766	760
Belpower exclusivement vert 3 ans	730	745	735
E30 100%vert-Rég Fix 3ans coop	724	748	743
Luminus ecoflex	717	717	695
Lampiris Tip Var	706	706	706
EDFOptimal	702	702	679
Lampiris Top Fixe	692	725	709
Engie Electrabel Easy Indexé	692	692	692
EDF #Begreen	690	713	719
Engie Electrabel EasyFix 100% vert	682	706	714
Poweo Fixe Green	679	712	700
Engie Electrabel EasyFix	674	698	706
Mega Zen	668	682	674
Octa + Omnium Var	661	661	661
Engie Electrabel Active	660	678	687
Mega safe	646	661	652
E30 Clean power Fix 3ans coop	642	666	660
Octa + Omnium Fixe	642	656	647
Engie Electrabel Easy3	641	659	668
Octa + Budget	633	633	633
Engie Electrabel Direct online 100% vert	629	629	629
Engie Electrabel Direct online	621	621	621
Lampiris résidentiel Online	615	615	615
Mega Free	614	614	614

Euro/an-jaar

Source-Bron : Brusim

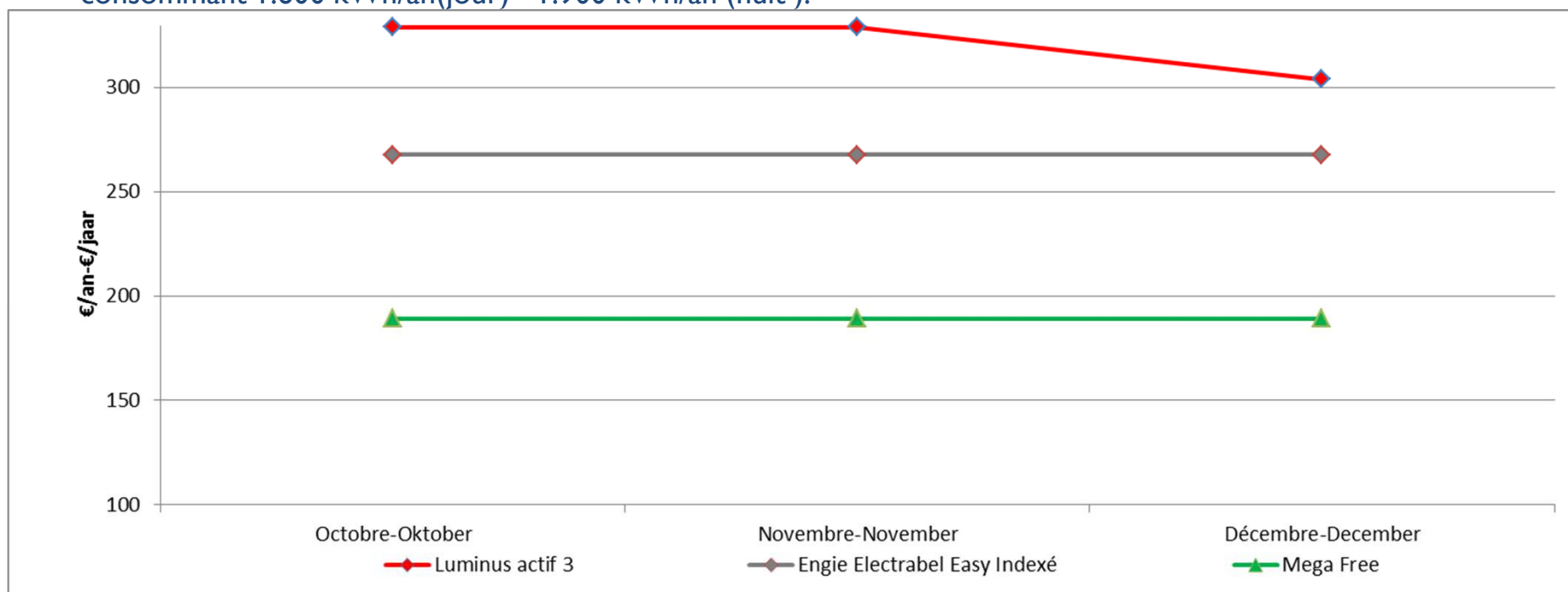
Voor een klant van het type DC, (1.600kWh dag + 1.900 kWh nacht) bedraagt het verschil tussen het aanbod van de standaardleverancier aan de passieveklanten en het voordeligste aanbod 339€ in december 2016.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.1.8 EVOLUTION DE LA FACTURE DU CLIENT MOYEN-PARTIE ENERGIE

2.1.8 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR VAN DE GEMIDDELDE AFNEMER-DEEL ENERGIE

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la partie « commodity » pour l'offre la plus onéreuse (rouge), le fournisseur par défaut (gris) et l'offre la plus avantageuse, en décembre 2016, pour un client moyen consommant 1.600 kWh/an(jour)+ 1.900 kWh/an (nuit).

Source-Bron : Brusim

De grafiek hierboven geeft de evolutie weer in december 2016 van van het gedeelte « commodity » voor de duurste aanbieder (rood), de standaardleverancier (grijs) en de goedkoopste aanbieder voor een mediane afnemer die 1.600 kWh/jaar (dag) + 1.900 kWh/jaar (nacht) verbruikt.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

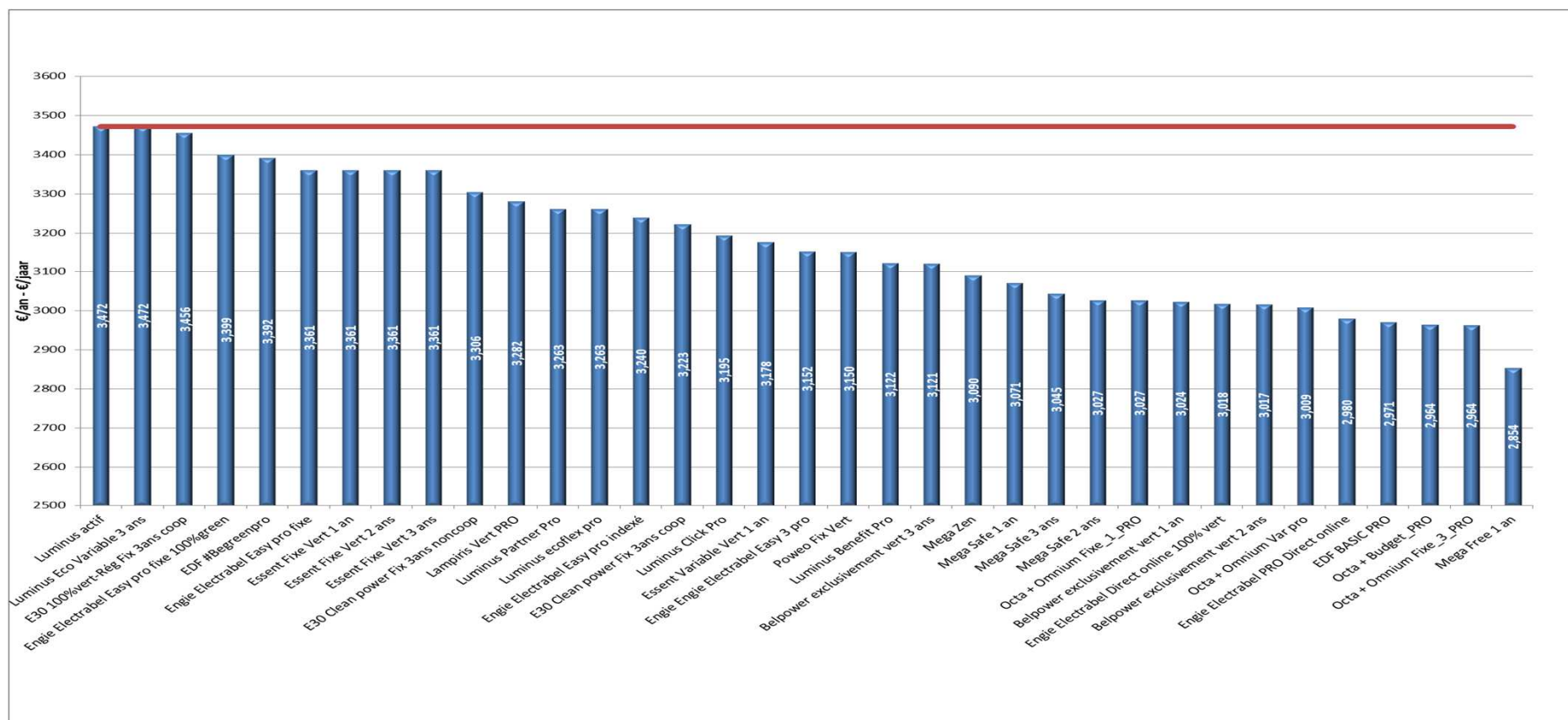
2.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

2.2.1 APERÇU DES PRIX POUR PLUSIEURS CONSOMMATEURS

2.2.1 PRIJSOVERZICHT VOOR VERSCHILLENDE AFNEMERS

2.2.1.1 Petit professionnel 20.000 kWh - Kleine professioneel 20.000kWh – 31/12/2016

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

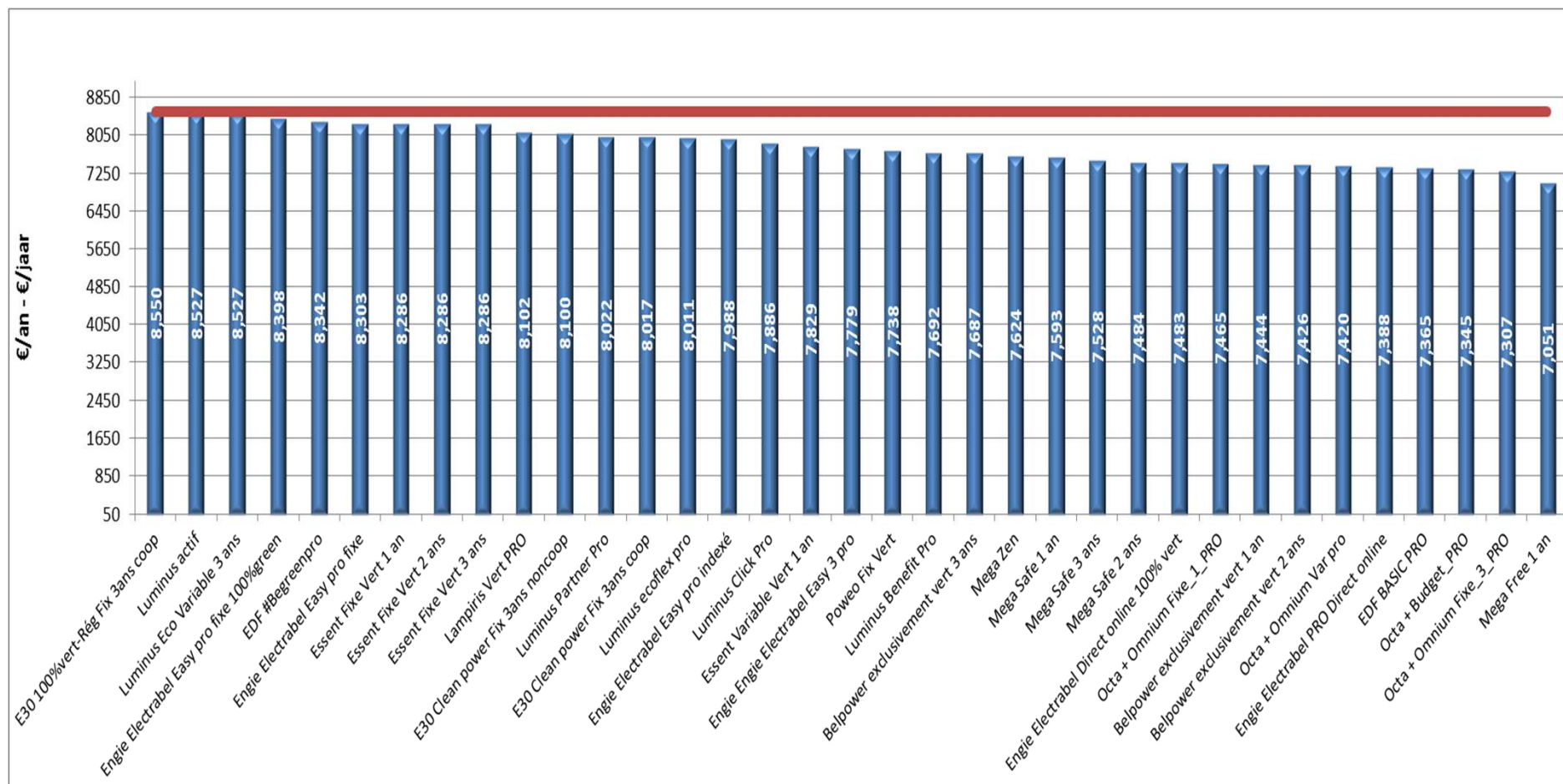

Source-Bron : Brusim

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.2.1.2 Petit professionnel 50.000 kWh - Kleine professioneel 50.000kWh – 31/12/2016

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

Source-Bron : Brusim

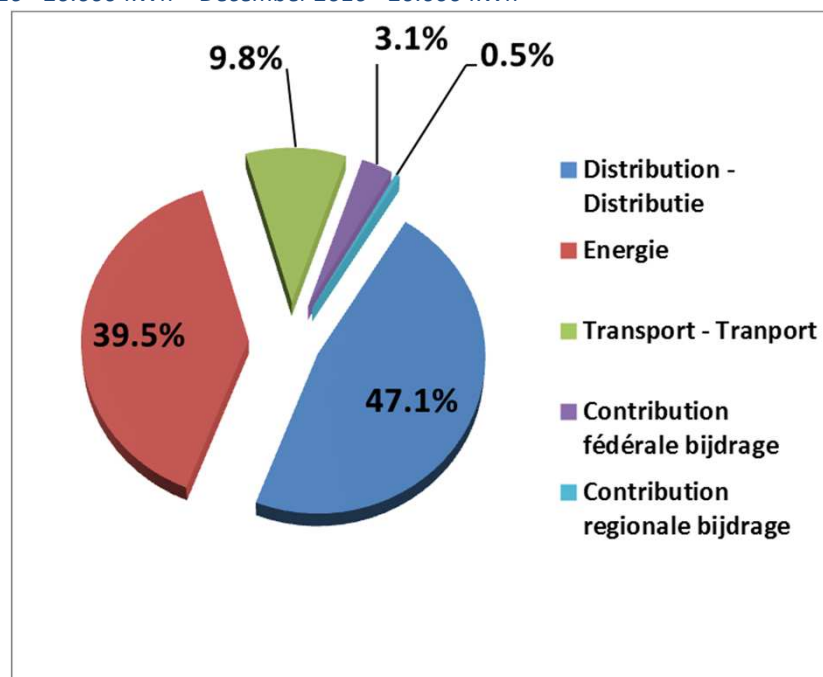
2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

2.2.2 DÉCOMPOSITION DE LA FACTURE - SAMENSTELLING VAN DE JAARLIJKSE FACTUUR

A l'instar du résidentiel, le petit professionnel paie une facture d'électricité composée de 5 parties, à la seule différence que la TVA n'est pas comptabilisée sur celle-ci. La distribution représente ici la partie dominante de la facture totale avec 1.525€ sur une facture annuelle totale de 3.240€, le poste énergie s'élevant à 1.280€.

Décembre 2016– 20.000 kWh – December 2016– 20.000 kWh

Source-Bron : Brusim

Zoals de huishoudelijke afnemer, betaalt de kleine professionele afnemer een elektriciteitsfactuur die samengesteld is door 5 delen, met als enige verschil dat de BTW niet in rekening wordt gebracht op deze factuur. De distributie vertegenwoordigt hier het belangrijkste deel van de gehele factuur, hetzij 1.525 € op een totale jaarfactuur van 3.240 €, waarbij de post energie 1.280 € bedraagt.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.2.3 EVOLUTION DE LA FACTURE - EVOLUTIE VAN DE FACTUUR

2.2.3.1 Petit professionnel 20.000 kWh - Kleine professioneel 20.000kWh

	Octobre- Oktober	Novembre- November	Décembre- December
E30 100%vert-Rég Fix 3ans noncoop	3542	3657	3630
Luminus actif	3472	3472	3472
Luminus Eco Variable 3 ans	3472	3472	3472
E30 100%vert-Rég Fix 3ans coop	3368	3484	3456
Luminus Partner Pro	3263	3263	3263
Luminus ecoflex pro	3263	3263	3263
Essent Fixe Vert 1 an	3252	3345	3361
Essent Fixe Vert 2 ans	3252	3345	3361
Essent Fixe Vert 3 ans	3252	3345	3361
Engie Electrabel Easy pro indexé	3240	3240	3240
E30 Clean power Fix 3ans noncoop	3218	3333	3306
Engie Electrabel Easy pro fixe 100%green	3216	3343	3399
Essent Variable Vert 1 an	3178	3178	3178
Engie Electrabel Easy pro fixe	3178	3305	3361
Lampiris Vert PRO	3166	3328	3282
EDF #Begreenpro	3158	3317	3392
E30 Clean power Fix 3ans coop	3135	3251	3223
Luminus Benefit Pro	3122	3122	3122
Belpower exclusivement vert 3 ans	3103	3161	3121
Mega Zen	3062	3126	3090
Poweo Fix Vert	3050	3218	3150
Mega Safe 1 an	3025	3133	3071
Mega Safe 3 ans	3018	3085	3045
Engie Electrabel Direct online 100% vert	3018	3018	3018
Engie Engie Electrabel Easy 3 pro	3016	3108	3152
Belpower exclusivement vert 1 an	3012	3055	3024
Octa + Omnium Var pro	3009	3009	3009
Belpower exclusivement vert 2 ans	2999	3051	3017
Mega Safe 2 ans	2992	3071	3027
Octa + Omnium Fixe_1_PRO	2983	3088	3027
Engie Electrabel PRO Direct online	2980	2980	2980
EDF BASIC PRO	2971	2971	2971
Octa + Budget_PRO	2964	2964	2964
Luminus Click Pro	2960	3119	3195
Octa + Omnium Fixe_3_PRO	2938	3005	2964
Mega Free 1 an	2854	2854	2854

Prix HTVA
Prixes excl. BTW
Euro/an-jaar

Source-Bron : Brusim

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.2.1.2 Petit professionnel 50.000 kWh - Kleine professioneel 50.000kWh

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW
Euro/an-jaar

	Octobre- Oktober	Novembre- November	Décembre- December
Luminus actif	8527	8527	8527
Luminus Eco Variable 3 ans	8527	8527	8527
E30 100%vert-Rég Fix 3ans noncoop	8504	8793	8724
E30 100%vert-Rég Fix 3ans coop	8330	8619	8550
Luminus Partner Pro	8022	8022	8022
Essent Fixe Vert 1 an	8015	8248	8286
Essent Fixe Vert 2 ans	8015	8248	8286
Essent Fixe Vert 3 ans	8015	8248	8286
Luminus ecoflex pro	8011	8011	8011
Engie Electrabel Easy pro indexé	7988	7988	7988
Engie Electrabel Easy pro fixe 100%green	7938	8258	8398
E30 Clean power Fix 3ans noncoop	7880	8169	8100
Engie Electrabel Easy pro fixe	7843	8163	8303
Essent Variable Vert 1 an	7829	7829	7829
Lampiris Vert PRO	7813	8218	8102
E30 Clean power Fix 3ans coop	7797	8086	8017
EDF #Begreenpro	7756	8153	8342
Luminus Benefit Pro	7692	7692	7692
Belpower exclusivement vert 3 ans	7642	7786	7687
Mega Zen	7553	7712	7624
Poweo Fix Vert	7488	7908	7738
Engie Electrabel Direct online 100% vert	7483	7483	7483
Mega Safe 1 an	7479	7748	7593
Mega Safe 3 ans	7462	7630	7528
Engie Engie Electrabel Easy 3 pro	7440	7670	7779
Octa + Omnium Var pro	7420	7420	7420
Belpower exclusivement vert 1 an	7414	7522	7444
Mega Safe 2 ans	7397	7593	7484
Engie Electrabel PRO Direct online	7388	7388	7388
Belpower exclusivement vert 2 ans	7382	7512	7426
EDF BASIC PRO	7365	7365	7365
Octa + Omnium Fixe_1_PRO	7354	7616	7465
Octa + Budget_PRO	7345	7345	7345
Luminus Click Pro	7301	7697	7886
Octa + Omnium Fixe_3_PRO	7242	7410	7307
Mega Free 1 an	7051	7051	7051

Source-Bron : Brusim

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.3 ELECTRICITÉ VERTE – GROENE STROOM

2.3.1 PRIX MOYEN/TRANSACTIONS - GEMIDDELDE PRIJS/TRANSACTIES

Trimestre Kwartaal	Nombre de transactions Aantal transacties	Nombre de CV échangés Aantal ingeruilde GSC	Volume financier des transactions (€) Financieel volume van de transacties (€)	Prix moyen simple (€/CV) Gewone gemiddelde prijs (€/GSC)	Prix moyen pondéré (€/CV) Gewogen gemiddelde prijs (€/GSC)
2013-T3	193	29.716	2.487.429	83,23	83,71
2013-T4	670	52.003	4.329.409	83,67	83,25
2014-T1	1.036	93.000	7.871.393	83,61	84,64
2014-T2	367	29.105	2.413.005	83,15	82,91
2014-T3	400	65.730	5.438.232	81,78	82,74
2014-T4	729	76.619	6.329.979	81,34	82,62
2015-T1	1.022	104.574	8.661.228	81,70	82,82
2015-T2	457	43.341	3.573.871	81,98	82,46
2015-T3	429	76.961	6.357.985	82,02	82,61
2015-T4	783	91.361	7.533.394	82,03	82,46
2016-T1	1.005	101.983	8.461.284	82,04	82,97
2016-T2	552	47.205	3.899.079	82,10	82,60
2016-T3	545	98.092	8.157.746	82,10	83,16
2016-T4	993	126.300	10.518.169	82,40	83,28

Source-Bron : Brugel

Prix moyen simple : Ce prix correspond au prix moyen par transaction, chaque transaction ayant le même poids.

Prix moyen pondéré : Dans ce cas, les transactions ont un poids dépendant du nombre de CV concernés. Ce montant correspond donc au prix moyen par transaction pondéré par le nombre de CV par transaction.

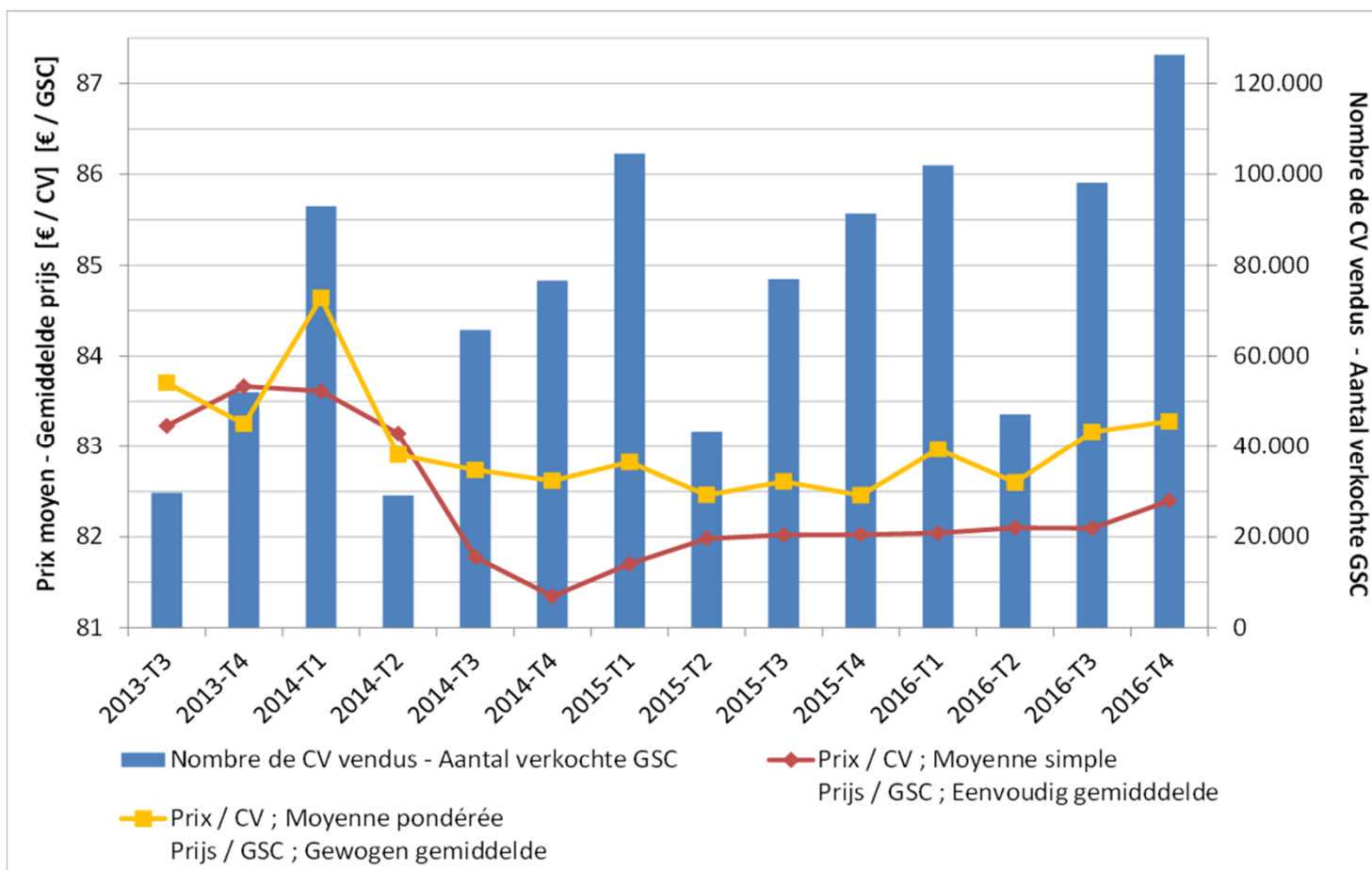
Gewone gemiddelde prijs: Deze prijs stemt overeen met de gemiddelde prijs per transactie, waarbij elke transactie hetzelfde gewicht heeft.

Gewogen gemiddelde prijs: In dit geval hebben de transacties een gewicht dat afhangt van het aantal GSC. Dit bedrag stemt dus overeen met de gemiddelde prijs per transactie, gewogen volgens het aantal GSC per transactie.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.3 ELECTRICITÉ VERTE – GROENE STROOM

2.3.2 EVOLUTION DES PRIX ET DU VOLUME DES CERTIFICATS VERTS EVOLUTIE VAN DE PRIJZEN EN HET VOLUME VAN GROENESTROOMCERTIFICATEN

Source-Bron : Brugel

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

2.4 CLIENTELE SOCIALE – BESCHERMDE AFNEMERS

Le tarif social calculé par la CREG a été modifié en août 2016 et sera d'application jusqu'en janvier 2017 inclus.

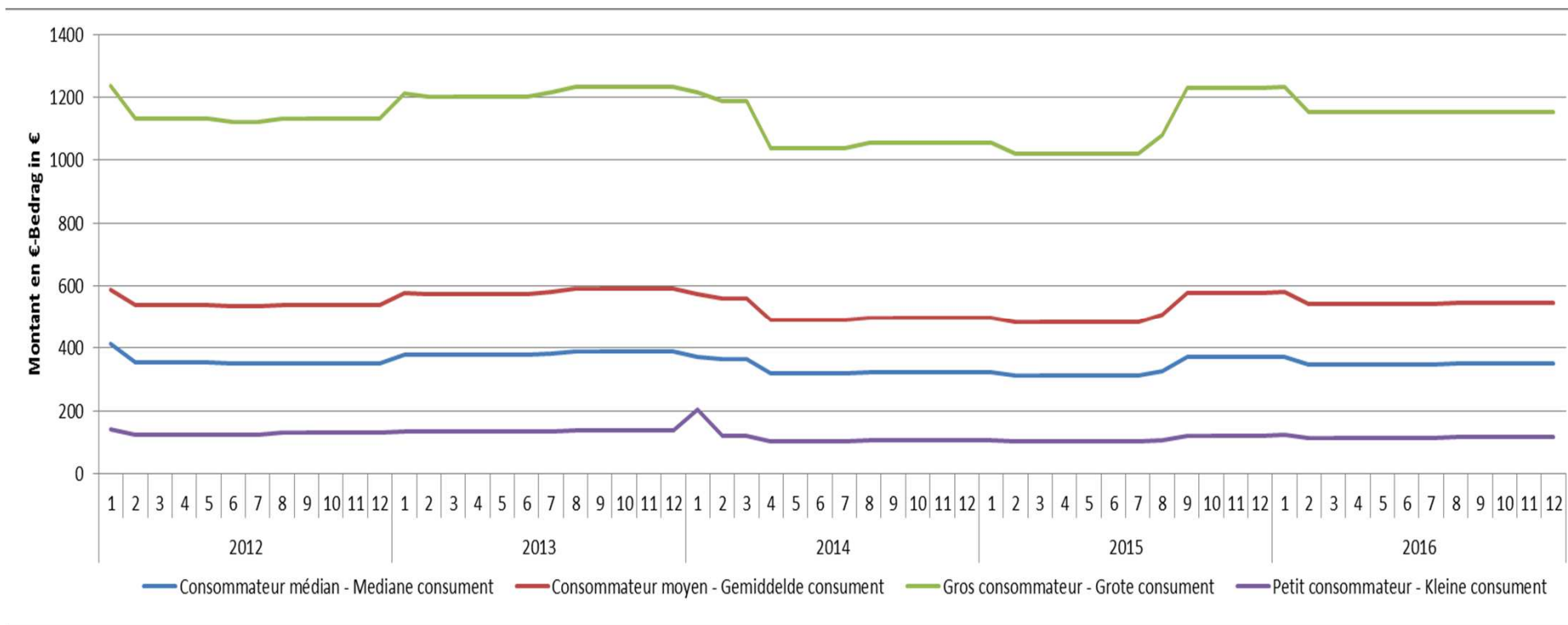
	08/2015	09/2015- 01/2016	02/2016- 07/2016	08/2016- 01/2017
Tarif normal/Normaal tarief (c€/kWh)	14,97	17,08	15,9	15,998
Tarif Bi-horaire/Bi-uren tarief				
Dag - Jour (c€/kWh)	16,62	18,97	17,9	16,967
Nacht - Nuit (c€/kWh)	11,4	13,01	12	12,853

Source-Bron : CREG-Brusim

Het sociaal tarief dat berekend werd door de CREG werd in augustus gewijzigd en wordt geldig tot en met januari 2017.

2. ELECTRICITE - ELEKTRICITEIT

**EVOLUTION DU COÛT ANNUEL POUR PLUSIEURS TYPES DE CONSOMMATEURS
EVOLUTIE VAN DE JAARLIJKSE KOSTPRIJS VOOR VERSCHILLENDE CATEGORIEËN VAN AFNEMERS**

Source-Bron : Brusim

brugeloo

LE REGULATEUR BRUXELLOIS POUR L'ENERGIE
DE BRUSSELE REGULATOR VOOR ENERGIE

GAZ

AARDGAS

3. GAZ - AARDGAS

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE

3.1.1 OFFRES PRÉSENTES SUR LE MARCHÉ

Le tableau ci-dessous reprend le nombre d'offres présentes sur Brusim en décembre 2016 qui permettent au consommateur de faire des économies sur sa facture annuelle par rapport au fournisseur par défaut.

	Petit consommateur	Consommateur médian	Gros consommateur
Degré de liberté	9	9	9
% d'économies Max/an*	23%	13%	18%
Economies Max/an	38 €	83 €	183 €

* Sur la facture totale
Source: Brusim

Le « degré de liberté » a diminué pour toutes les catégories de consommation.

Les catégories de consommateurs utilisées pour le gaz sont :

- Petit consommateur : client dont la consommation annuelle est de 2.326 kWh.
- Consommateur médian : client bruxellois dont la consommation annuelle est de 12.728 kWh.
- Gros consommateur : client dont la consommation annuelle est de 23.260 kWh.

3. GAZ - AARDGAS

3.1 HUISHOUDELIJKE KLANTEN

3.1.1 AANBIEDINGEN OP DE MARKT

De tabel hieronder geeft het aantal aanbiedingen weer die door Brusim worden vermeld in september 2016 die de verbruiker toelaten om een besparing te realiseren op zijn jaarfactuur ten opzichte van de standaardleverancier.

	Kleine verbruiker	Mediane verbruiker	Grote verbruiker
Vrijheidsgraad	9	9	9
% max besparing/jaar*	23%	13%	18%
max besparing/jaar	38 €	83 €	183 €

* Op de totale factuur
Bron : Brusim

De « vrijheidsgraad » is gedaald voor alle categorieën van afnemers.

De categorieën van afnemers voor gas zijn:

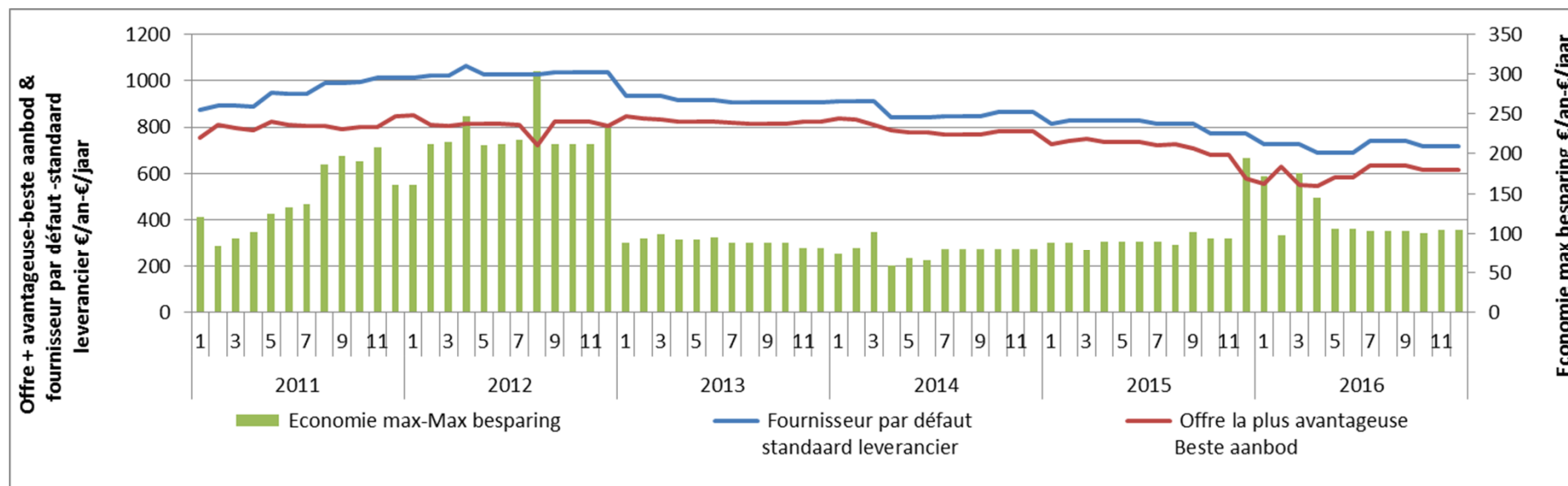
- Kleine verbruiker: afnemer met een jaarverbruik van 2.326 kWh.
- Mediane verbruiker: Brusselse afnemer met een jaarverbruik van 12.728 kWh.
- Grote verbruiker: afnemer met een jaarverbruik van 23.260 kWh.

3. GAZ - AARDGAS

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE -Huishoudelijke Klanten

3.1.2 OFFRE PAR DÉFAUT VS OFFRE LA PLUS AVANTAGEUSE 3.1.2 STANDAARDOFFERTE VS GOEDKOOPSTE AANBIEDING

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la facture annuelle d'une consommation de 12.728 kWh pour un client médian passif (c'est-à-dire un client toujours alimenté par le fournisseur par défaut) et l'évolution de la facture annuelle pour l'offre la moins chère du marché. La différence entre ces deux offres est l'économie que peut réaliser un consommateur en signant un contrat et est représentée en vert.

Source-Bron : Brusim

De bovenstaande grafiek geeft de evolutie weer van de jaarfactuur van een verbruik van 12.728 kWh voor een passieve mediane afnemer (met name een afnemer die nog steeds wordt bevoorrad door de standaardleverancier) en de evolutie van de jaarfactuur voor de goedkoopste aanbieding van de markt. Het verschil tussen deze twee aanbiedingen is de besparing die een verbruiker kan realiseren door een contract te ondertekenen en is weergegeven in het groen.

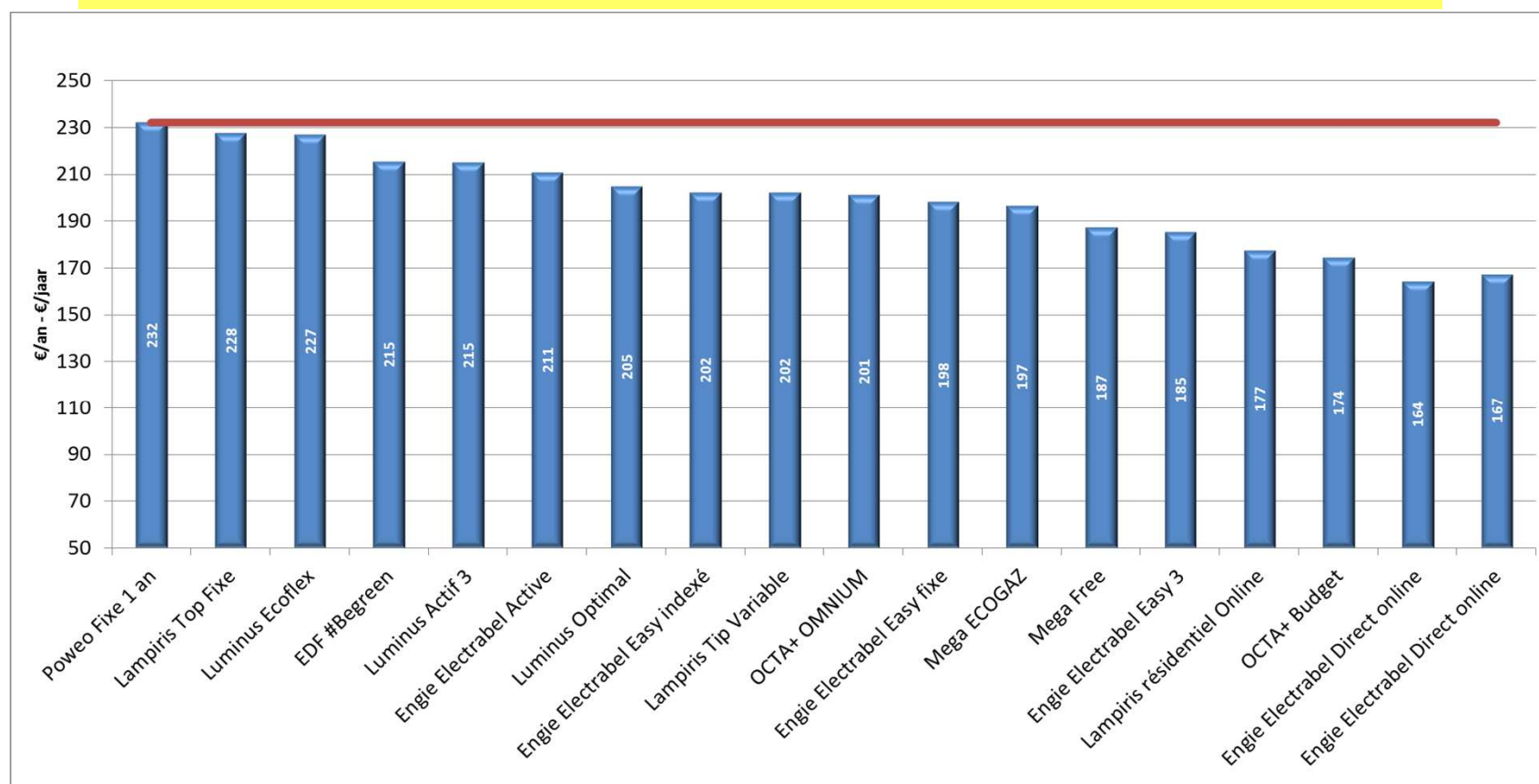
3. GAZ - AARDGAS

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE -Huishoudelijke Klanten

3.1.3 APERÇU DES PRIX POUR PLUSIEURS CONSOMMATEURS

3.1.3 OVERZICHT VAN PRIJZEN VOOR VERSCHILLENDE CATEGORIEËN VAN AFNEMERS

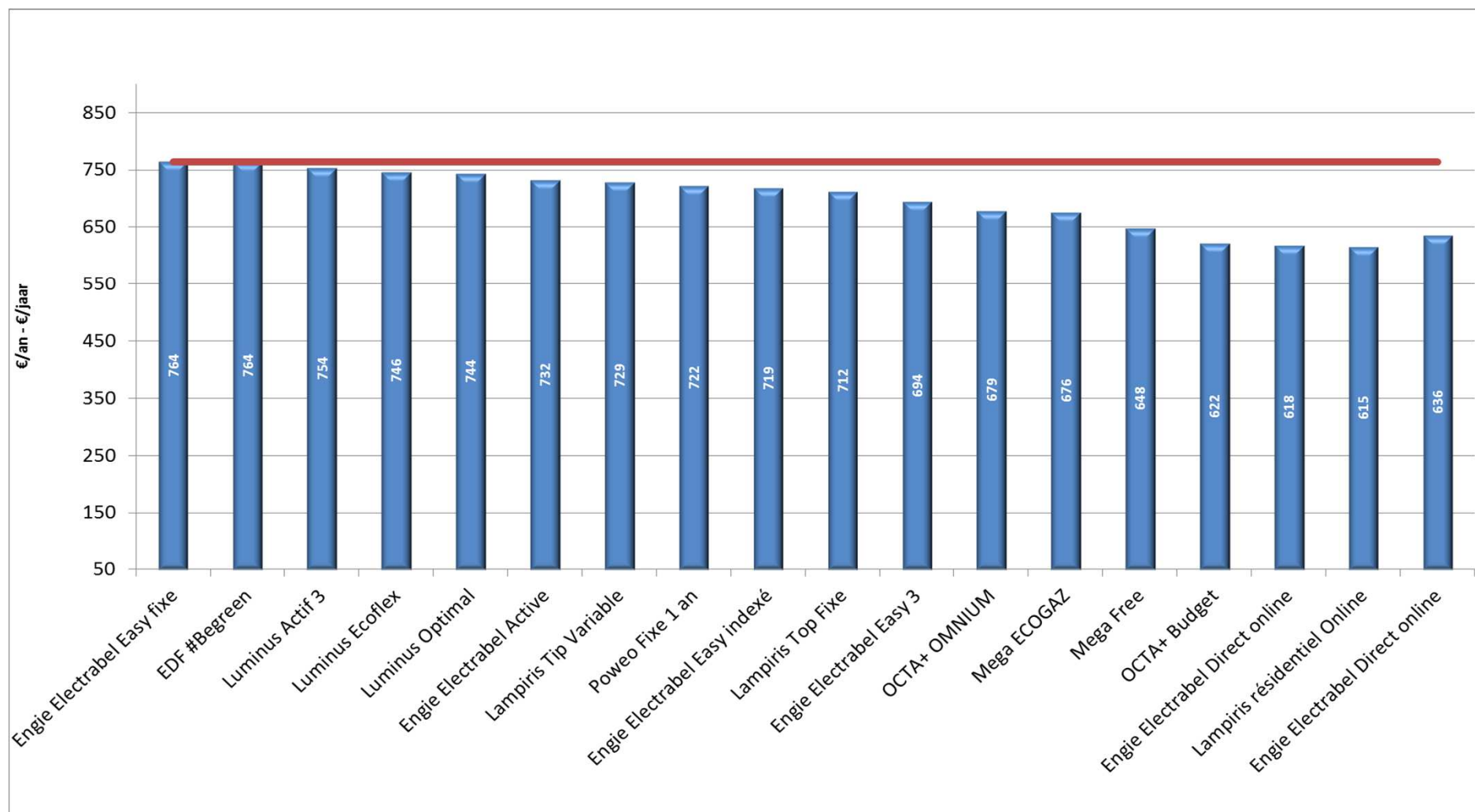
3.1.3.1 Petit consommateur : 2.326 kWh - Kleine verbruiker 2.326 kWh -31/12/2016

Source-Bron : Brusim

3. GAZ - AARDGAS

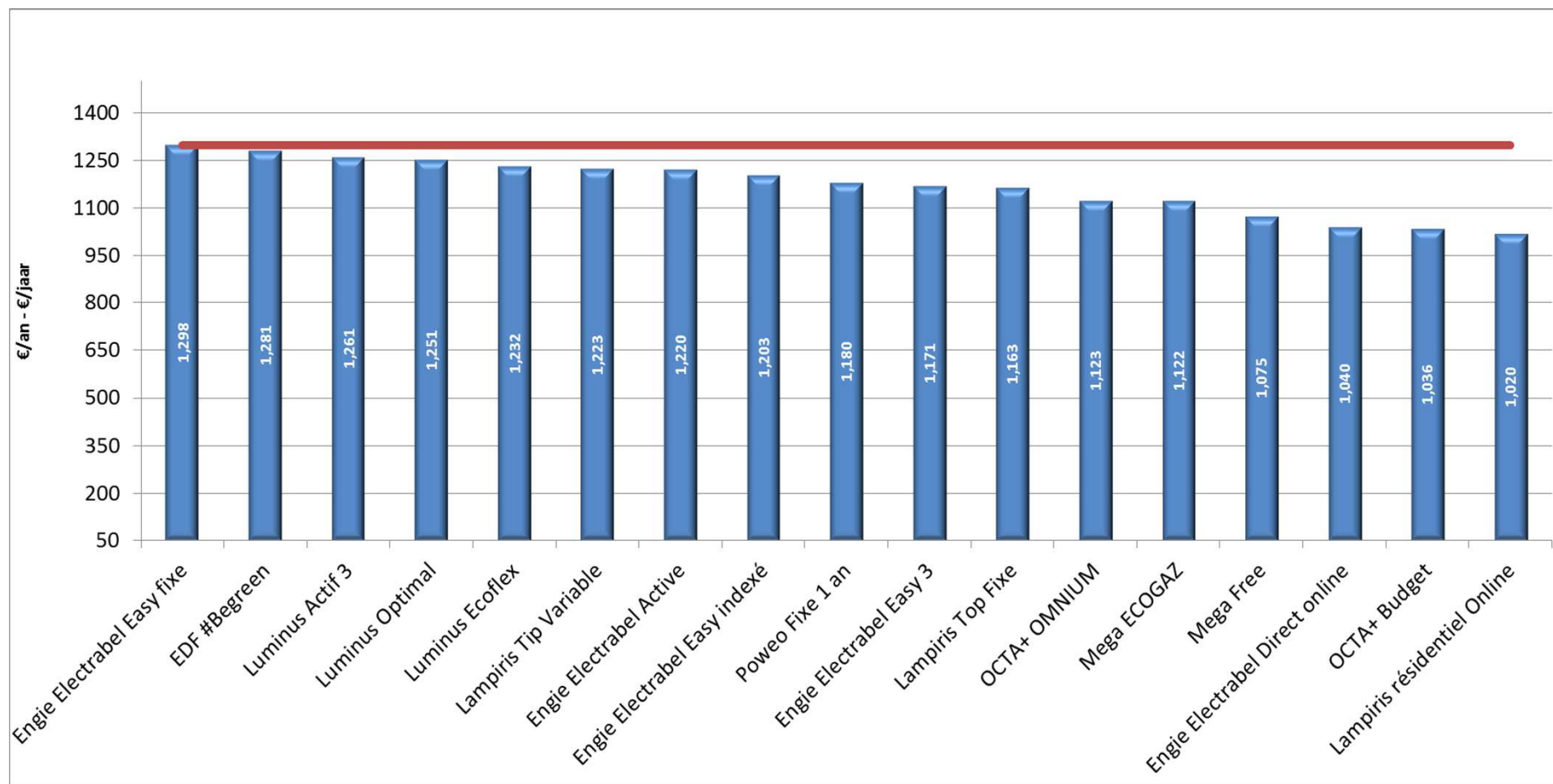
3.1.3.2 Consommateur médian 12.728 kWh – Mediane verbruiker 12.728 kWh – 31/12/2016

Source-Bron : Brusim

3. GAZ - AARDGAS

3.1.3.3 Gros consommateur 23.260 kWh - Grote verbruiker 23.260 kWh – 31/12/2016

Source-Bron : Brusim

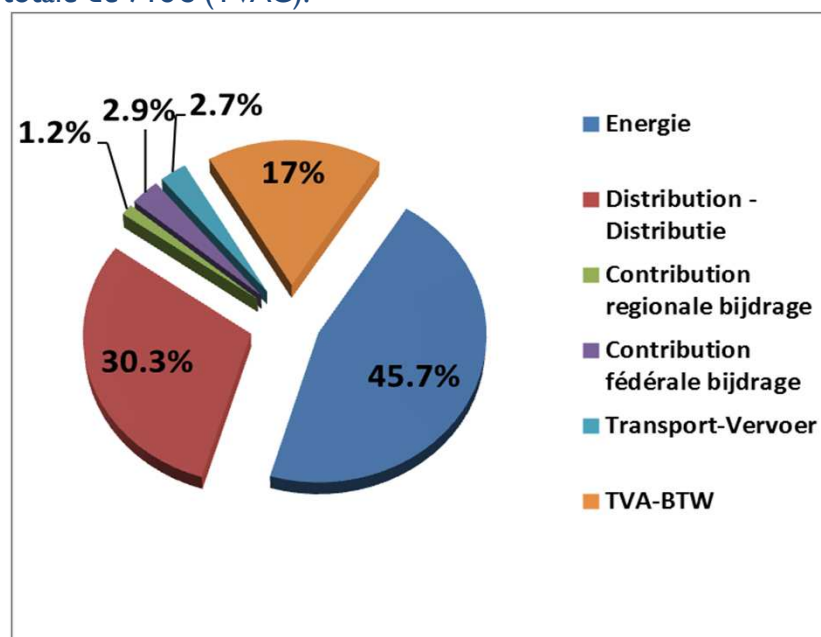
3. GAZ - AARDGAS

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE -Huishoudelijke Klanten

3.1.4 DÉCOMPOSITION DE LA FACTUREE

3.1.4 SAMENSTELLING VAN DE JAARLIJKSE FACTUUR

On constate que le poste énergie que paie un client médian bruxellois représente 45,7% de sa facture globale annuelle, soit 397€(TVAC) sur une facture totale de 718€ (TVAC).

Source-Bron : Brusim

Décomposition de la facture annuelle du client médian bruxellois (12.728 kWh) – Décembre 2016

Samenstelling van de jaarlijkse factuur van de Brusselse mediane verbruiker (12.728 kWh) – December 2016

Er moet worden benadrukt dat in tegenstelling tot de vorige verslagende component transmissie voortaan geïsoleerd zal zijn van het gedeelte energie . Men stelt vast dat de energiepost die een Brusselse mediane afnemer betaalt, 45,7% vertegenwoordigt van zijn totale jaarfactuur, hetzij 397€ (IBTW) op een totale factuur van 718€ (IBTW).

3. GAZ - AARDGAS

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE -Huishoudelijke Klanten

3.1.5 EVOLUTION DE LA FACTURE DU CLIENT MEDIAN

3.1.5 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR VAN DE MEDIANE AFNEMER

Les montants repris dans le graphique ci-dessous correspondent au prix total payé par un consommateur médian pour 12 mois s'il signe son contrat au cours du mois concerné, tout autre paramètre restant constant. En décembre 2016, le gain qu'un client médian passif (c'est-à-dire alimenté par le fournisseur par défaut) peut réaliser en signant un contrat s'élevait à 104€ maximum.

	Octobre- Oktober	Novembre- November	Décembre- December
Luminus Actif 3	754	754	754
Luminus Ecoflex	746	746	746
Luminus Optimal	744	744	744
EDF #Begreen	733	757	764
Lampiris Tip Variable	729	729	729
Engie Electrabel Easy fixe	722	744	764
Engie Electrabel Easy indexé	719	719	719
Engie Electrabel Active	706	723	732
Poweo Fixe 1 an	687	707	722
Lampiris Top Fixe	681	713	712
OCTA+ OMNIUM	679	679	679
Mega ECOGAZ	676	676	676
Engie Electrabel Easy 3	668	686	694
Mega Free	648	648	648
Engie Electrabel Direct online	636	636	636
OCTA+ Budget	622	622	622
Engie Electrabel Direct online	618	618	618
Lampiris résidentiel Online	-	615	615

Euro/an-jaar

Source-Bron : Brusim

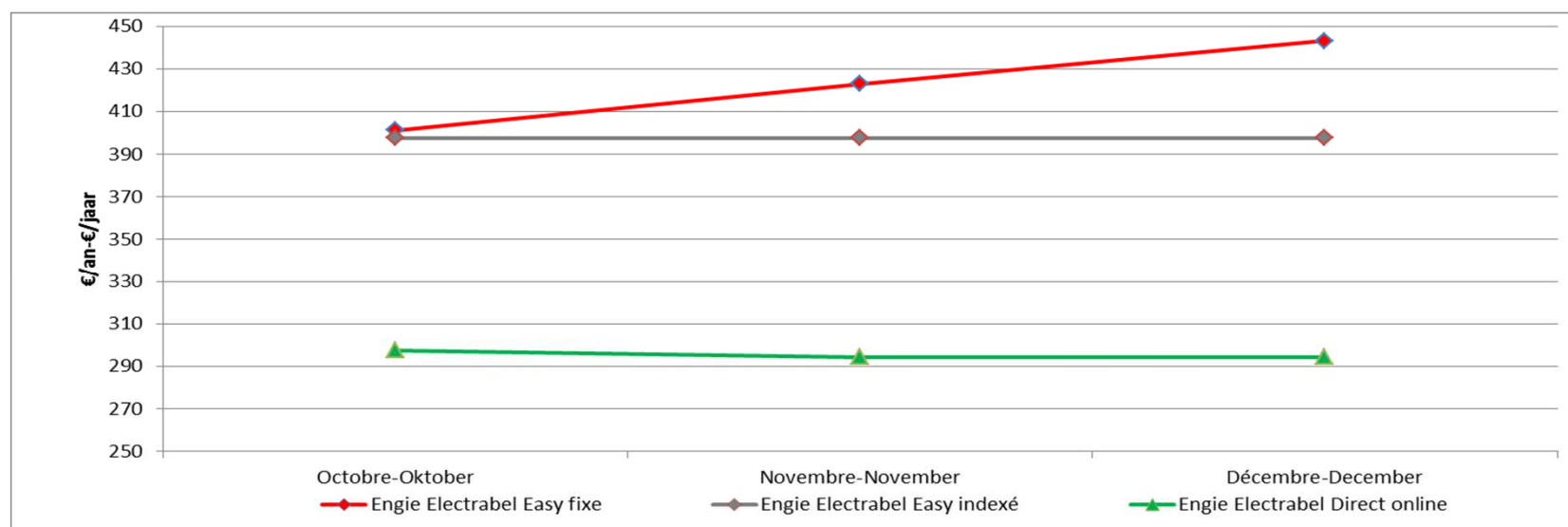
De bedragen in de onderstaande grafiek stemmen overeen met de totale prijs die een mediane verbruiker betaalt voor 12 maanden als hij zijn contract ondertekent in de loop van de betrokken maand en elke parameter constant blijft. In december 2016 bedroeg de winst, die een mediane passieve klant (d.w.z. die wordt bevoorradet door de standaardleverancier) kan realiseren door een contract te ondertekenen met een andere leverancier, maximaal 104€.

3. GAZ - AARDGAS

3.1 CLIENTELE RESIDENTIELLE -Huishoudelijke Klanten

3.1.6 EVOLUTION DE LA FACTURE DU CLIENT MEDIAN-PARTIE ENERGIE 3.1.6 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR VAN DE MEDIANE AFNEMER-DEEL ENERGIE

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la partie « commodity », c'est-à-dire de l'énergie pour l'offre la plus onéreuse (rouge), le fournisseur par défaut (gris) et l'offre la plus avantageuse (vert), en décembre 2016, pour un client médian consommant 12.728 kWh/an.

Source-Bron : Brusim

De bovenstaande grafiek geeft de evolutie weer in december 2016 van het gedeelte « commodity », met name van de energie voor de duurste aanbieding (rood), de standaardleverancier (grijs) en de goedkoopste aanbieding (groene) voor een mediane afnemer die 12.728 kWh/jaar verbruikt.

3. GAZ - AARDGAS

En décembre, pour un client résidentiel consommant 23.260 kWh par an, la différence entre l'offre du fournisseur par défaut aux clients passifs et l'offre la moins onéreuse s'élève à 183€ par an.

	Octobre- Oktober	Novembre- November	Décembre- December
Luminus Actif 3	1261	1261	1261
Luminus Optimal	1251	1251	1251
Luminus Ecoflex	1232	1232	1232
EDF #Begreen	1224	1267	1281
Lampiris Tip Variable	1223	1223	1223
Engie Electrabel Easy fixe	1222	1261	1298
Engie Electrabel Easy indexé	1203	1203	1203
Engie Electrabel Active	1173	1205	1220
Engie Electrabel Easy 3	1123	1155	1171
OCTA+ OMNIUM	1123	1123	1123
Mega ECOGAZ	1122	1122	1122
Poweo Fixe 1 an	1115	1152	1180
Lampiris Top Fixe	1107	1041	1163
Mega Free	1075	1075	1075
Engie Electrabel Direct online	1040	1040	1040
OCTA+ Budget	1036	1036	1036
Lampiris résidentiel Online	-	1020	1020

Euro/an-jaar

Source-Bron : Brusim

In december, voor een residentiële klant met een verbruik van 23.260 kWh per jaar bedraagt het verschil tussen een aanbod van de standaardleverancier en het voordeligste aanbod € 183 op jaarbasis.

3. GAZ - AARDGAS

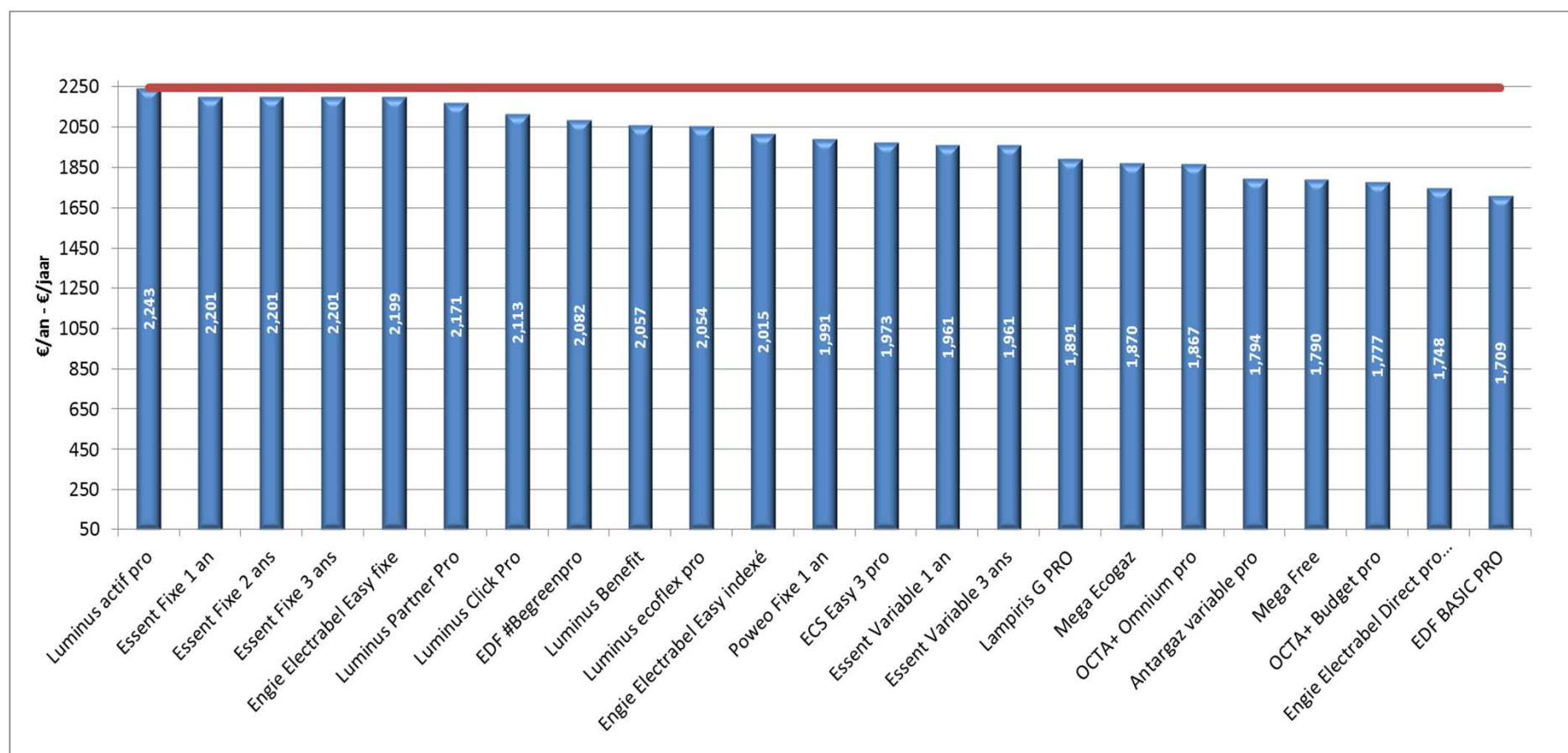
3.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

3.2.1 APERÇU DES PRIX POUR PLUSIEURS CONSOMMATEURS

3.2.1 PRIJZOVERZICHT VERSCHILLENDE AFNEMERS

3.2.1.1 Petit professionnel 50.000 kWh - Kleine professioneel 50.000kWh – 31/12/2016

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

Source-Bron : Brusim

3. GAZ - AARDGAS

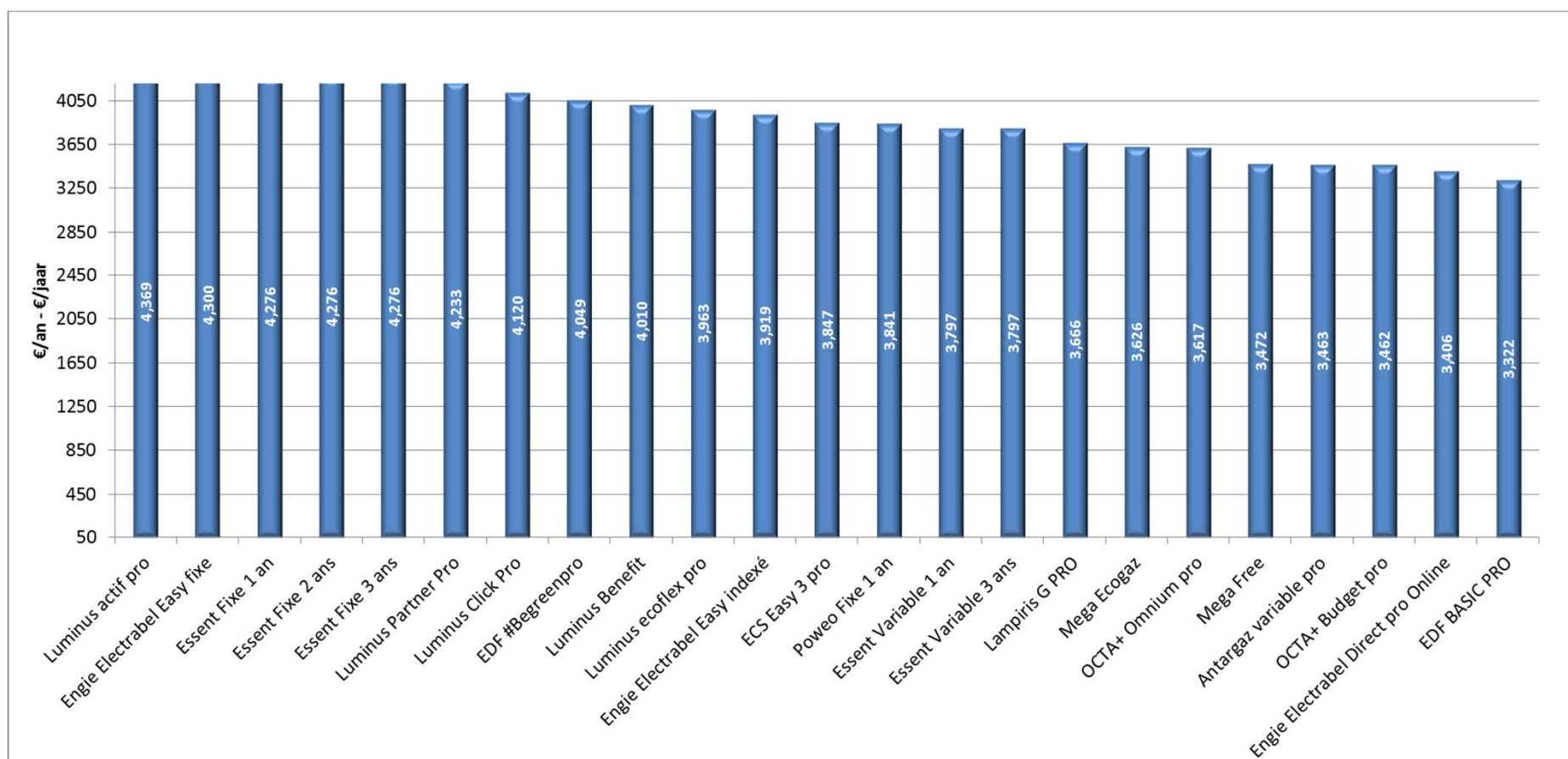
3.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

3.2.1 APERÇU DES PRIX POUR PLUSIEURS CONSOMMATEURS

3.2.1 PRIJSOEVERZICHT VERSCHILLENDE AFNEMERS

3.2.1.2 Petit professionnel 100.000 kWh - Kleine professioneel 100.000kWh – 31/12/2016

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3. GAZ - AARDGAS

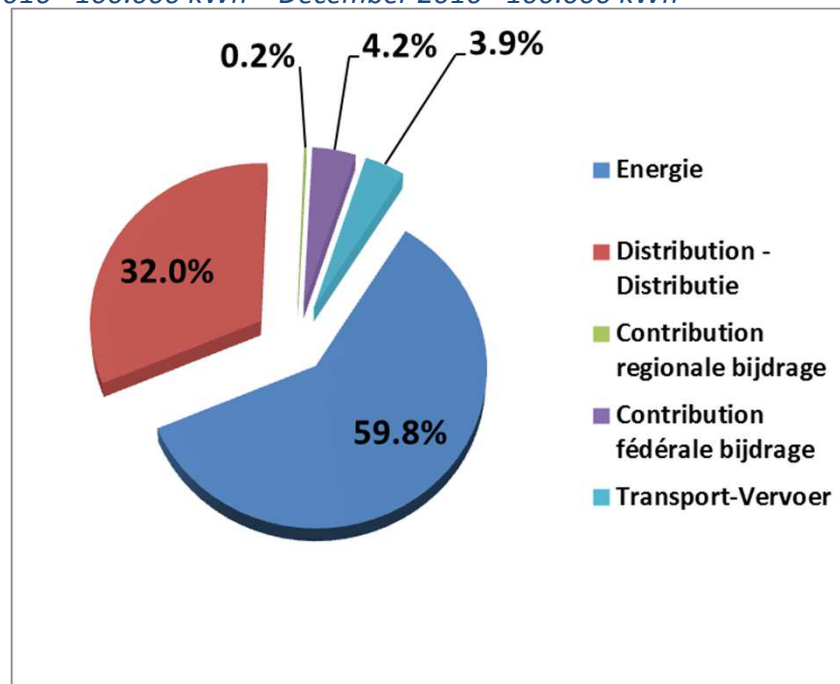
3.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

3.2.2 DÉCOMPOSITION DE LA FACTUREE

3.2.2 SAMENSTELLING VAN DE JAARLIJKSE FACTUUR

Comme le résidentiel, le petit professionnel paie sa facture de gaz composée, selon la décomposition reprise ci-dessus, de 5 parties, à la seule différence que la TVA n'est pas comptabilisée sur celle-ci. La partie énergie est prépondérante avec une part de 60% pour un montant de de 2.342€ sur une facture annuelle totale de 3.919€.

Décembre 2016– 100.000 kWh – December 2016– 100.000 kWh

Source-Bron : Brusim

Zoals de huishoudelijke afnemer, betaalt de kleine professionele afnemer zijn gasfactuur, volgens de hierboven weergegeven samenstelling, van 5 delen, met als enige verschil dat de BTW niet in rekening wordt gebracht op deze factuur. De energie vertegenwoordigt hier het belangrijkste deel, hetzij 60% voor een bedrag van 2.342 € op een totale jaarfactuur van 3.919€.

3. GAZ - AARDGAS

3.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

3.2.3 EVOLUTION DE LA FACTURE – 50.000 KWH

3.2.3 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR – 50.000 KWH

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW
Euro/an-jaar

Produit - Product	Octobre- Oktober	Novembre- November	Décembre- December
Luminus actif pro	2243	2243	2243
Luminus Partner Pro	2171	2171	2171
Essent Fixe 1 an	2120	2205	2201
Essent Fixe 2 ans	2120	2205	2201
Essent Fixe 3 ans	2120	2205	2201
Engie Electrabel Easy fixe	2063	2134	2199
Luminus Benefit	2057	2057	2057
Luminus ecoflex pro	2054	2054	2054
Engie Electrabel Easy indexé	2015	2015	2015
Luminus Click Pro	1981	2067	2113
Essent Variable 1 an	1954	1954	1961
Essent Variable 3 ans	1954	1954	1961
EDF #Begreenpro	1951	2036	2082
Lampiris G PRO	1891	1891	1891
ECS Easy 3 pro	1889	1889	1973
Mega Ecogaz	1870	1870	1870
OCTA+ Omnium pro	1867	1867	1867
Poweo Fixe 1 an	1846	1911	1991
Antargaz variable pro	1794	1794	1794
Mega Free	1790	1790	1790
OCTA+ Budget pro	1777	1777	1777
Engie Electrabel Direct pro Online	1748	1748	1748
EDF BASIC PRO	1709	1709	1709

Source-Bron : Brusim

3. GAZ - AARDGAS

3.2 CLIENTELE PROFESSIONNELLE – PROFESSIONELE KLANTEN

3.2.3 EVOLUTION DE LA FACTURE – 100.000 KWH

3.2.3 EVOLUTIE VAN DE FACTUUR – 100.000 KWH

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW
Euro/an-jaar

Produit - Product	Octobre- Oktober	Novembre- November	Décembre- December
Luminus actif pro	4369	4369	4369
Luminus Partner Pro	4233	4233	4233
Essent Fixe 1 an	4115	4284	4276
Essent Fixe 2 ans	4115	4284	4276
Essent Fixe 3 ans	4115	4284	4276
Engie Electrabel Easy fixe	4028	4169	4300
Luminus Benefit	4010	4010	4010
Luminus ecoflex pro	3963	3963	3963
Engie Electrabel Easy indexé	3919	3919	3919
Luminus Click Pro	3857	4028	4120
EDF #Begreenpro	3786	3957	4049
Essent Variable 1 an	3784	3784	3797
Essent Variable 3 ans	3784	3784	3797
ECS Easy 3 pro	3679	3679	3847
Lampiris G PRO	3666	3666	3666
Mega Ecogaz	3626	3626	3626
OCTA+ Omnium pro	3617	3617	3617
Poweo Fixe 1 an	3551	3681	3841
Mega Free	3472	3472	3472
Antargaz variable pro	3463	3463	3463
OCTA+ Budget pro	3462	3462	3462
Engie Electrabel Direct pro Online	3406	3406	3406
EDF BASIC PRO	3322	3322	3322

Source-Bron : Brusim

3. GAZ - AARDGAS

3.3 CLIENTELE SOCIALE – BESCHERMDE AFNEMERS

Le tarif social calculé par la CREG a été modifié en août 2016 et sera d'application jusqu'en janvier 2017 inclus.

	08/2015-01/2016	02/2016-07/2016	08/2016-01/2017
Tarif normal/Normaal tarief (c€/kWh)	3,818	3,538	2,725

Source-Bron : CREG-Brusim

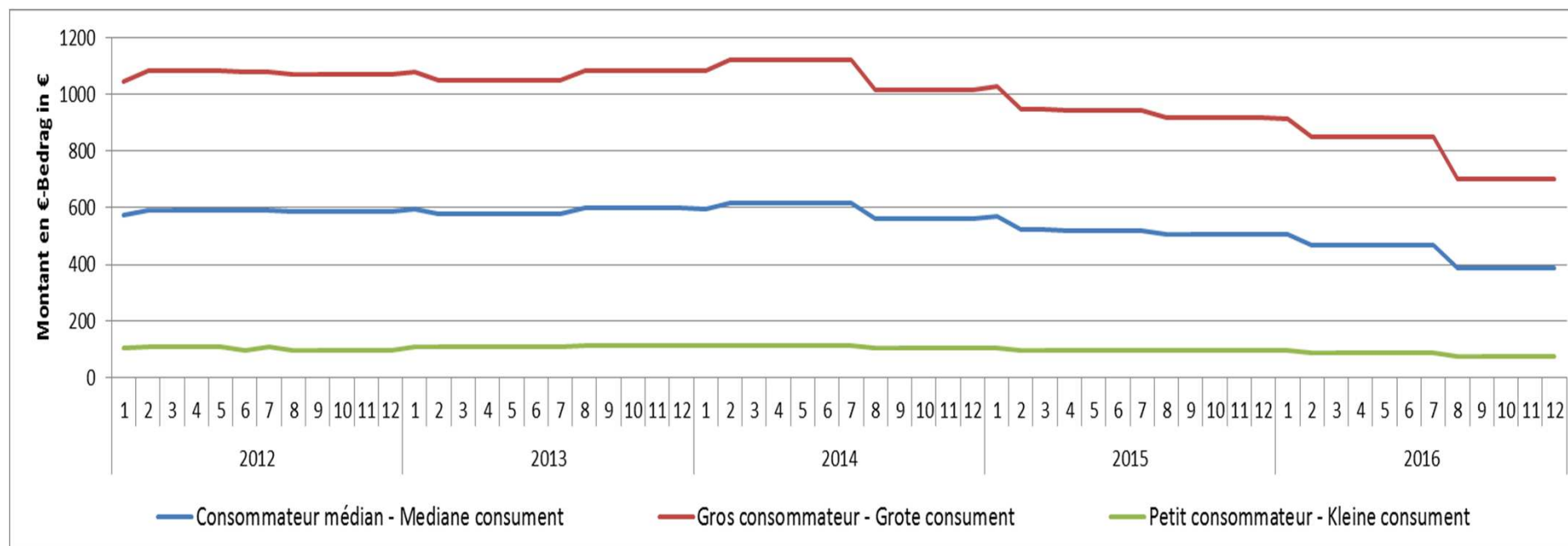
Het sociaal tarief dat berekend werd door de CREG werd in augustus gewijzigd en wordt geldig tot en met januari 2017.

3. GAZ - AARDGAS

3.3 CLIENTELE SOCIALE – BESCHERMDE AFNEMERS

3.3.1 EVOLUTION DE LA FACTURE ANNUELLE POUR LES CLIENTS BENEFICIANT DU TARIF SOCIAL POUR DIFFERENTS TYPES DE CONSOMMATIONS

3.3.1 EVOLUTIE VAN DE JAARLIJKSE FACTUUR VAN KLANTEN DIE VAN DE SOCIAAL TARIEF GENIETEN VOOR VERSCHILLENDE TYPES VAN VERBRUIK

Source-Bron : Brusim

brugel

LE REGULATEUR BRUXELLOIS POUR L'ENERGIE
DE BRUSSELE REGULATOR VOOR ENERGIE

brugel

LE REGULATEUR BRUXELLOIS POUR L'ENERGIE
DE BRUSSELE REGULATOR VOOR ENERGIE

brugel.be
0800 97 198